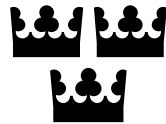

Skatt, tull och exekution

3

Förslag till statens budget för 2018

Skatt, tull och exekution

Innehållsförteckning

Tabellförteckning.....	5
Diagramförteckning	6
1 Förslag till riksdagsbeslut	7
2 Skatt, tull och exekution	9
2.1 Omfattning.....	9
2.2 Utgiftsutveckling	9
2.3 Mål för utgiftsområdet.....	11
2.4 Resultatredovisning.....	11
2.4.1 Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder.....	11
2.4.2 Resultat.....	11
2.4.3 Analys och slutsatser	12
2.5 Politikens inriktning	12
3 Skatt.....	15
3.1 Mål för skatt	15
3.2 Resultatredovisning.....	15
3.2.1 Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder.....	15
3.2.2 Resultat.....	16
3.2.3 Analys och slutsatser	21
3.3 Politikens inriktning	22
3.4 Budgetförslag.....	24
3.4.1 1:1 Skatteverket.....	24
4 Tull.....	27
4.1 Mål för tull.....	27
4.2 Resultatredovisning.....	27
4.2.1 Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder.....	27
4.2.2 Resultat.....	28
4.2.3 Analys och slutsatser	31
4.3 Politikens inriktning	32
4.4 Budgetförslag.....	33
4.4.1 1:2 Tullverket	33

5	Exekution	35
5.1	Mål för exekution	35
5.2	Resultatredovisning	35
5.2.1	Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder	35
5.2.2	Resultat	36
5.2.3	Analys och slutsatser.....	38
5.3	Politikens inriktning.....	38
5.4	Budgetförslag	39
5.4.1	1:3 Kronofogdemyndigheten	39

Tabellförteckning

Tabell 1.1	Anslagsbelopp	7
Tabell 2.1	Utgiftsutveckling inom utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution	9
Tabell 2.2	Härledning av ramnivån 2018–2020. Utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution	10
Tabell 2.3	Ramnivå 2018 realekonomiskt fördelad. Utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution	11
Tabell 3.1	Skatte- och avgiftsintäkter	16
Tabell 3.2	Indikatorer för skattefelets utveckling	17
Tabell 3.3	Kontrollverksamhet	18
Tabell 3.4	Förebygga och motverka ekonomisk brottslighet	19
Tabell 3.5	Rättvisande folkbokföring	20
Tabell 3.6	Förtroende för Skatteverkets verksamhet	21
Tabell 3.7	Anslagsutveckling 1:1 Skatteverket	24
Tabell 3.8	Offentligrättslig verksamhet	25
Tabell 3.9	Uppdragsverksamhet	25
Tabell 3.10	Härledning av anslagsnivån 2018–2020 för 1:1 Skatteverket	25
Tabell 4.1	Tullar, skatter och avgifter tas in rättsäkert och kostnadseffektivt	28
Tabell 4.2	Förebygga och motverka brottslighet inom tullområdet	29
Tabell 4.3	Förtroende för Tullverkets verksamhet	31
Tabell 4.4	Anslagsutveckling 1:2 Tullverket	33
Tabell 4.5	Offentligrättslig verksamhet	33
Tabell 4.6	Uppdragsverksamhet	33
Tabell 4.7	Härledning av anslagsnivån 2018–2020 för 1:2 Tullverket	34
Tabell 5.1	Indrivning och verkställighet, skuldsanering samt brottsbekämpning	36
Tabell 5.2	Förtroende för Kronofogdemyndighetens verksamhet	37
Tabell 5.3	Anslagsutveckling 1:3 Kronofogdemyndigheten	39
Tabell 5.4	Offentligrättslig verksamhet	39
Tabell 5.5	Uppdragsverksamhet	40
Tabell 5.6	Härledning av anslagsnivån 2018–2020 för 1:3 Kronofogdemyndigheten	40

Diagramförteckning

Diagram 3.1	Uppbörd fördelad på inkomstitlar	16
Diagram 3.2	Ärendevolyt i folkbokföringsverksamheten	19
Diagram 4.1	Uppbördsfelet	28
Diagram 4.2	Samhällsnytta av beslagtagna narkotika	30
Diagram 5.1	Inkomna ansökningar om skuldsanering	37

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen

1. godkänner målet för utgiftsområdet (avsnitt 2.3),
2. för budgetåret 2018 anvisar ramanslagen under utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution enligt tabell 1:1.

Tabell 1.1 Anslagsbelopp

Tusental kronor

Anslag

1:1	Skatteverket	7 590 735
1:2	Tullverket	1 862 074
1:3	Kronofogdemyndigheten	1 946 575
Summa		11 399 384

2 Skatt, tull och exekution

2.1 Omfattning

Utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution omfattar huvuduppgifterna beskattning, uppbörd av skatt, tull och avgifter samt verkställighet och in- drivning av skatter och avgifter. Nära knutet till och starkt integrerat med huvuduppgifterna finns verksamheter såsom folkbokföring, fastig- hetstaxering, id-kort, bouppteckningar, gräns-

skydd och verkställighet av enskildas betalnings- anspråk. Inom skatte-, tull- och exekutions- området bedrivs även brottsbekämpning. Skatte- verket, Tullverket och Kronofogdemyndigheten är förvaltningsmyndigheter inom respektive om- råde. Kustbevakningen bedriver viss verksamhet inom utgiftsområdet genom att medverka och ansvara för tullkontrollen till sjöss.

2.2 Utgiftsutveckling

Tabell 2.1 Utgiftsutveckling inom utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution

Miljoner kronor

	Utfall 2016	Budget 2017 ¹	Prognos 2017	Förslag 2018	Beräknat 2019	Beräknat 2020
1:1 Skatteverket	7 222	7 375	7 366	7 591	7 783	7 900
1:2 Tullverket	1 715	1 744	1 731	1 862	1 907	1 940
1:3 Kronofogdemyndigheten	1 903	1 904	1 919	1 947	1 964	1 977
Totalt för utgiftsområde 03 Skatt, tull och exekution	10 840	11 024	11 015	11 399	11 654	11 816

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2017 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

**Tabell 2.2 Härledning av ramnivån 2018–2020.
Utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution**

Miljoner kronor

	2018	2019	2020
Anvisat 2017¹	10 986	10 986	10 986
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	203	381	577
Beslut	211	287	254
Varav BP18 ³	224	306	269
Övrigt	0	0	0
Ny ramnivå	11 399	11 654	11 816

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2016 (bet. 2016/17:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2017. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2019–2020 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Utgiftsområdets sammanlagda utgifter uppgick 2016 till 10,8 miljarder kronor. Prognosen för utfallet för 2017 är 11 miljarder kronor, vilket är i linje med de anvisade anslagen. Föreslagen anslagsnivå för utgiftsområdet för 2018 är 11,4 miljarder kronor.

Ökningen av utgiftsområdet beror på pris- och löneomräkning, som för 2018 uppgår till sammanlagt 203 miljoner kronor, samt beslut i denna proposition och tidigare budgetpropositioner. Besluten i denna proposition uppgår till 224 miljoner kronor. Tidigare beslutade och aviserade anslagsförändringar innebär dock att utgiftsområdets nettoökning blir 211 miljoner kronor. Under respektive delområde redovisas anslagsförändringarna detaljerat.

Nu föreslagna och aviserade anslagsförändringar

Skatteverkets anslag ökas med sammanlagt 87 miljoner kronor 2018, 158 miljoner kronor 2019 och 141 miljoner kronor 2020. Ökningen sker för införandet av månadsvisa uppgifter på individnivå i arbetsgivardeklarationen, ökade kontroller av personalliggare och för att myndigheten ska öppna fler servicekontor tillsammans med Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten. Regeringen föreslår dessutom i höständeringsbudget för 2017 att Skatteverkets anslag ökas med 18 miljoner kronor för införandet av månadsvisa uppgifter på individnivå i arbetsgivardeklarationen.

Tullverkets anslag ökas med sammanlagt 113 miljoner kronor 2018, 128 miljoner kronor för 2019 och 128 miljoner kronor för 2020. Ökningen sker med anledning av regeringens satsning på ökade tullkontroller vid gränsen. Den varaktiga ökningen av anslaget är 185 miljoner kronor från 2021. Samtidigt överförs 2 miljoner kronor varaktigt till Polismyndighetens anslag för forensiska analyser som Polismyndigheten utför åt Tullverket.

Kronofogdemyndighetens anslag ökas tillfälligt med 24 miljoner kronor 2018 och 20 miljoner kronor 2019. Ökningen sker för att hantera det stora inflödet av ansökningar om skuldsanering och kostnader förknippade med insolvensregister enligt EU-förordningen om insolvensförfaranden. Regeringen föreslår dessutom i höständeringsbudget för 2017 att Kronofogdemyndighetens anslag ökas med 20 miljoner kronor för att hantera det stora inflödet av ansökningar om skuldsanering.

Ovanstående förslag innebär att samtliga myndigheter kan rekrytera. För främst Tullverket kommer det innebära att antalet anställda vid myndigheten ökar.

Tidigare beslutade och aviserade anslagsförändringar

I budgetpropositionen för 2017 ökades Skatteverkets anslag tillfälligt t.o.m. 2020 för att intensifiera arbetet med att bekämpa skattebrott, skattefusk och skatteundandragande. För 2018 ökas därför anslaget planenligt med 15 miljoner kronor. Vidare, enligt samma proposition, ökas anslaget varaktigt med 4,1 miljoner kronor för drift och förvaltning av den nationella digitala tjänsten Mina meddelanden. Den tillfälliga ökningen 2017 för genomförandet av en ny lag om personnamn upphör och därför minskas anslaget med 10 miljoner kronor. I budgetpropositionen för 2016 ökades Skatteverkets anslag för att bl.a. förstärka arbetet med att skydda den svenska skattebasen. För 2018 ökas därför anslaget planenligt med 5 miljoner kronor varaktigt.

I budgetpropositionen för 2014 tillfördes Tullverket anslagsmedel t.o.m. 2017 för införandet av unionstullkodexen. I budgetpropositionen för 2013 tillfördes Tullverket medel t.o.m. 2017 för mobila scanners. Dessa anslags-

medel upphör och därför minskas Tullverkets anslag planenligt 2018 med 33 miljoner kronor.

I budgetpropositionen för 2016 ökades Kronofogdemyndighetens anslag varaktigt till följd av bl.a. ändrade skuldsaneringsregler för enskilda. Anslaget ökas därför planenligt med 5 miljoner kronor 2018. Tillfälliga medel för arbete mot överskuldssättning för företagare uppgår planenligt till 10 miljoner kronor för 2018. Efter 2018 upphör dessa tillfälliga medel.

Tabell 2.3 Ramnivå 2018 realekonomiskt fördelad. Utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution

Miljoner kronor

	2018
Transfereringar ¹	51
Verksamhetsutgifter ²	11 323
Investeringar ³	25
Summa ramnivå	11 399

Den realekonomiska fördelningen baseras på utfall 2016 samt kända förändringar av anslagens användning.

¹ Med transfereringar avses inkomstöverföringar, dvs. utbetalningar av bidrag från staten till exempelvis hushåll, företag eller kommuner utan att staten erhåller någon direkt motprestation.

² Med verksamhetsutgifter avses resurser som statliga myndigheter använder i verksamheten, t.ex. utgifter för löner, hyror och inköp av varor och tjänster.

³ Med investeringar avses utgifter för anskaffning av varaktiga tillgångar såsom byggnader, maskiner, immateriella tillgångar och finansiella tillgångar.

Utgiftsområdets utgifter utgörs i huvudsak av verksamhetsutgifter.

2.3 Mål för utgiftsområdet

Regeringens förslag: Målet för utgiftsområdet är att säkerställa finansieringen av den offentliga sektorn och bidra till ett väl fungerande samhälle för allmänhet och företag samt motverka brottslighet.

Skälen för regeringens förslag: Det nuvarande målet för utgiftsområdet är att säkerställa finansieringen av den offentliga sektorn och bidra till ett väl fungerande samhälle för medborgare och näringsliv samt motverka brottslighet (prop. 2008/09:1, bet. 2008/09:SkU1, rskr. 2008/09:87). Regeringen föreslår att begreppen medborgare och näringsliv ersätts av allmänhet och företag för att i målet inkludera och tydliggöra de som berörs av utgiftsområdet.

2.4 Resultatredovisning

En övergripande resultatbedömning av utgiftsområdet görs i huvudsak utifrån målet för utgiftsområdet och bygger på resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder. Stöd för resultatbedömningen är bl.a. respektive myndighets årsredovisning, utvärderingar, rapporter och Riksrevisionens iakttagelser. En detaljerad resultatredovisning och bedömning följer under delområdena skatt, tull respektive exekution.

2.4.1 Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

En utgångspunkt är att bedömningsgrunder, snarare än resultatindikatorer, har använts för att analysera och bedöma utvecklingen. Detta då det är förknippat med stora osäkerheter att isolera enskilda företeelser som förklaringar till en förändring. Även om indikatorerna inte ger någon fullständig bild av utgiftsområdets i många fall komplexa verksamhet tillför de relevant information för att göra en bedömning av hur utgiftsområdet har utvecklats. På grund av myndigheternas olika karaktärer och omfattning presenteras indikatorerna och bedömningsgrunderna i sitt sammanhang för respektive delområde skatt, tull och exekution.

Resultatindikatorer och bedömningsgrunder som används för samlad analys och slutsatser för verksamheterna inom utgiftsområdet är

- total uppbörd och indrivet belopp,
- uppbördsförlusternas storlek,
- skattefelets utveckling,
- brottsbekämpande insatser,
- samhällsnyttovärde av beslag,
- enkelt att nå myndigheterna,
- svenskt kvalitetsindex ranking, och
- uttalande från Riksrevisionen.

2.4.2 Resultat

Resultatet presenteras i sitt sammanhang under delområdena skatt, tull respektive exekution. Där återfinns en mer detaljerad redovisning, analys och bedömning av resultat.

2.4.3 Analys och slutsatser

Regeringens samlade bedömning är att måluppfyllelsen är god och att myndigheternas insatser i hög grad bidrar till att uppfylla målet för utgiftsområdet.

Riksrevisionen har granskat myndigheternas årsredovisningar och dessa har bedömts som i allt väsentligt rättvisande.

Finansiera den offentliga sektorn

Myndigheternas verksamhet och resultat följer samhällsutvecklingen och konjunkturen vilket t.ex. kan noteras i att inflödet av ärenden till Kronofogdemyndigheten har varit något lägre, företag har i högre grad valt att använda förmånsarrangemang för att importera varor till lägre tullsatser och skatteintäkterna har ökat. Uppbördsfelet är fortsatt på en låg nivå.

Regeringen bedömer att de informations- och kunskapsinsatser samt kontroller som har genomförts har bidragit till att minimera eller begränsa skattefelet, dvs. skillnaden mellan de fastställda beloppen och de teoretiskt riktiga. Det är dock fortfarande otillfredsställande att skattefelets utveckling och storlek inte kan bedömas tydligare.

Bidra till ett väl fungerande samhälle

Gemensamt för Skatteverket, Tullverket och Kronofogdemyndigheten är att myndigheterna ska fokusera på insatser för att förenkla regelverk och förebygga fel så att det blir rätt från början. Samverkan mellan myndigheterna inom utgiftsområdet och även med andra myndigheter har förstärkts. I samarbete med andra har insatser genomförts i syfte att förhindra att välfärdssystemen missbrukas. Regeringens bedömning är att verksamheten inom utgiftsområdet har bidragit till att motverka att samhällssystemen utnyttjas på ett sätt som inte är avsett.

Allmänhetens och företagens förtroende för myndigheterna har historiskt sett varit högt. Svenskt kvalitetsindex eller andra undersökningar finns inte tillgängliga för samtliga myndigheter för året. Tullverket och Kronofogdemyndigheten har utifrån resultatet av tidigare förtroendemätningar arbetat med identifierade förbättringsområden. De attitydundersökningar

som Skatteverket har genomfört indikerar att förtroendet för myndigheten har minskat något. Regeringens bedömning är ändå att förtroendet är fortsatt högt för utgiftsområdet och att samtliga myndigheter bedriver ett positivt och långsiktigt arbete för att stärka allmänhetens och företagens förtroende.

Motverka brottslighet

Skatteverket, Tullverket och Kronofogdemyndigheten har bidragit i den myndighetsgemensamma satsningen mot organiserad brottslighet bl.a. genom olika administrativa åtgärder som kan minska eller förhindra aktörers möjligheter att fortsätta med olika brottsupplägg.

Regeringens uppdrag till bl.a. Tullverket och Skatteverket att förhindra illegal hantering av punktskattepliktiga varor har under 2016 framför allt koncentrerats till samverkan avseende punktskattebrott med inriktning på tobak (Fi2015/05353/S3). Delredovisningen indikerar att samverkan även är framgångsrik i att bl.a. störa och stoppa de s.k. spritbussarna. Regeringen ser positivt på hur samverkan mellan myndigheterna har utvecklats och medfört goda resultat. Detta ligger även väl i linje med regeringens skrivelse Tillsammans mot brott – ett nationellt brottsförebyggande program (skr. 2016/17:126) där målsättningarna bl.a. är ökad kunskap och utvecklad samverkan inom det brottsförebyggande arbetet.

2.5 Politikens inriktning

Myndigheterna inom utgiftsområdet ska underlätta för allmänhet och företag att göra rätt för sig. Regeringen understryker vikten av att de som kommer i kontakt med myndigheterna ska få en enhetlig och rättssäker behandling. Kvinnor och män ska ges samma möjligheter och villkor vid kontakter med myndigheterna. Ett jämställdhetsperspektiv ska integreras i allt arbete som bedrivs vid myndigheterna för att bidra till att uppnå regeringens mål för jämställdhetspolitiken.

Regeringen anser att de regelverk och rutiner som myndigheterna själva beslutar om ska vara så enkla som möjligt. För att stärka legitimiteten

ska reglerna vara möjliga att förstå och inte leda till onödigt stora administrativa kostnader för dem som ska tillämpa dessa. Nyttan av förenklingar ska dock alltid vägas mot behovet av att säkerställa uppbörden och intäkterna samt motverka fel och fusk. Myndigheterna ska bidra med att utarbeta förslag till förenklingar av de nationella och internationella regelverken, med beaktande av behovet av kontrollmöjligheter.

Kontroller och sanktioner syftar till att förstärka och upprätthålla normer och att se till att regelverken följs. Regeringen betonar att det är viktigt att motverka att samhällssystemen utnyttjas på ett sätt som inte är avsett. Myndigheterna ska utifrån sina respektive kompetensområden fortsätta att bidra till och utveckla samverkan inom ramen för arbetet med att bekämpa organiserad brottslighet.

Terroristorganisationer och enskilda med kopplingar till terrorism hittar nya och fler tillvägagångssätt för att finansiera sin verksamhet. Det kräver att myndigheterna kontinuerligt uppmärksammar risker och identifierar motåtgärder. Myndigheterna ska förstärka arbetet med att förhindra och motverka penningtvätt, finansiering av terrorism och annan brottslighet kopplad till terrorism. Samverkan är central eftersom frågorna är komplexa och berör flera myndigheter.

Regeringen understryker att det ska vara ordning och reda i välfärdssystemen. Att rätt personer får det stöd de är berättigade till är en förutsättning för tilliten till de system som är till för att trygga vår gemensamma välfärd. Stöd ska lämnas till dem det är avsett för och inte till oseriösa aktörer eller kriminella. Utgiftsområdets myndigheter bidrar i flera fall med information som ligger till grund för andra myndigheters beslut om bidrag och utbetalningar. Det är angeläget att utgiftsområdets myndigheter deltar i det myndighetsgemensamma arbetet för att hålla ordning och reda i välfärdssystemen.

Regeringen bedömer att fortsatta förändringar och effektiviseringar är nödvändiga för att klara av framtidens krav. Standardisering och automatisering av arbetsflöden liksom utveckling av digitala tjänster för att effektivisera är av stor betydelse. Myndigheternas utveckling ska förbättra servicen till allmänhet och företag. Såväl digitala tjänster för allmänhet och företag som myndigheternas verksamhetssystem ska präglas av hög it- och informationssäkerhet.

3 Skatt

3.1 Mål för skatt

Skatteverket bidrar till att målet för utgiftsområdet uppnås genom att

- fastställa skatte- och avgiftsintäkter rätts-säkert, kostnadseffektivt och på ett sätt som är enkelt för såväl allmänhet och före-tag som Skatteverket, och
- förebygga och motverka ekonomisk brotts-lighet.

Skatteverket ska arbeta på ett sådant sätt att allmänhet och företag har förtroende för Skatte-verkets verksamhet och att kvinnor och män ges samma möjligheter och villkor vid kontakter med myndigheten.

3.2 Resultatredovisning

Resultatbedömning av delområde skatt görs i huvudsak utifrån Skatteverkets bidrag till målet ovan. Till stöd för regeringen att bedöma resultatet finns bl.a. Skatteverkets årsredovisning, rapporter och Riksrevisionens iakttagelser.

3.2.1 Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

Ett urval av indikatorer används i syfte att ge en övergripande bild av delområdet och beskriva hur det har utvecklats under året. Några av indikatorerna har även använts för den samlade analysen för utgiftsområdets utveckling i avsnitt 2 Skatt, tull och exekution. Dessa har markerats med (UO). De övriga indikatorerna används

specifikt för att belysa och fördjupa redovisningen vad gäller utvecklingen inom delområde skatt.

Resultatindikatorer och bedömningsgrunder för den verksamhet som syftar till att skatte- och avgiftsintäkter säkerställs på ett rättssäkert och effektivt sätt är

- total uppbörd och uppbördsförlustens storlek (UO),
- skattefelets utveckling (UO),
- användning av digitala tjänster,
- andel av revisioner som resulterar i ändring,
- antal tillfällen som Skatteverket begärt information från andra länder, och
- andel överprövningsärenden i domstol som innebär ändring.

Resultatindikatorer och bedömningsgrunder för den verksamhet som syftar till att förebygga och motverka ekonomisk brottslighet är

- antal beslutade brottsanmälningar,
- antal anmälda brottsmisstankar,
- antal inkomna brottsutredningar, och
- antal avslutade brottsutredningar.

Resultatindikatorer och bedömningsgrunder för arbetet med god registerkvalitet för att bidra till ett väl fungerande samhälle är

- andel utredningar av totalt antal impulser om felaktiga uppgifter,
- andel utredningar av impulser som resulterar i ändring, och
- andel överprövningsärenden i domstol som innebär ändring.

Resultatindikatorer och bedömningsgrunder för den verksamhet som syftar till att allmänhet och företag ska ha förtroende för Skatteverkets verksamhet är

- enkelt att nå myndigheten (UO),
- andel av allmänhet och företag som instämmer i att det är lätt att få information av Skatteverket,
- svenskt kvalitetsindex ranking (UO), och
- andel av allmänhet och företag som instämmer i att de har förtroende för Skatteverkets sätt att sköta sin uppgift.

3.2.2 Resultat

Fastställa skatte- och avgiftsintäkter

Skatteverket fastställer och redovisar den stora merparten av de skatter som betalas i Sverige. Under 2016 betalades 1 936 miljarder kronor i skatt. Det är en ökning med 11 procent jämfört med 2015, vilket motsvarar 200 miljarder kronor. Efter utbetalningar av kommunalskattemedel m.m. var nettouppbörderna 1 173 miljarder kronor, vilket är 162 miljarder kronor högre än 2015.

Tabell 3.1 Skatte- och avgiftsintäkter

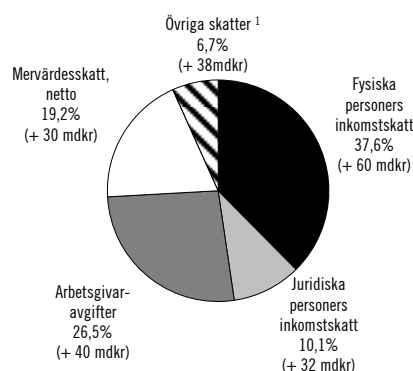
	2014	2015	2016
Uppbörd, brutto (mdkr)	1 584	1 736	1 936
Uppbörd, netto (mdkr)	882	1 011	1 173
Uppbördsförlusten (%)	0,32	0,22	0,21

Källa: Skatteverket.

Uppbördens förändring beror främst på förhållanden som ligger utanför Skatteverkets inflytande. Det handlar t.ex. om förändringar av skatteregler, löner, priser och konjunkturläge. Betalningsdifferenser som inte kan hänföras till något specifikt skatteslag uppgick till 20 miljarder kronor. Skatteverket bedömer att detta till stor del beror på att företag och privatpersoner har betalat in pengar till skattekontot i syfte att använda skattekontot som sparkonto då intäktsräntan fram till den 1 januari 2017 var högre på skattekontot än bankernas sparkonton. Uppbördens fördelning framgår av diagram 3.1.

Diagram 3.1 Uppbörd fördelad på inkomsttitlar

Andel i procent. Förändring i mdkr jämfört med 2015 i parentes.

Källa: Skatteverket.

¹ Inklusivt betalningsdifferenser, räntor, skattetillegg, förseningsavgifter m.m.

Uppbördsförlusten, dvs. fastställda skatter som inte har betalats till Skatteverket, uppgick 2016 till 0,21 procent vilket motsvarar ca 4 miljarder kronor. Storleken på de totala uppbördsförlusterna beror i hög grad på konjunktursvängningar och andra externa förhållanden. Det kan noteras att nivån är den lägsta som noterats de senaste tio åren och att nivån är mycket lägre än det internationella genomsnittet. I OECD:s rapport Working Smarter in Tax Debt Management 2014 var genomsnittet för de länder som deltog i undersökningen ca 3 procent. Ett framgångsrikt arbete inom borgenärsområdet och att betalningsperspektivet fortsatt har förstärkts vid hantering av skatteärenden bedöms bidra till de låga uppbördsförlusterna.

Skattefelets utveckling

Skattefelet är skillnaden mellan de fastställda beloppen och de teoretiskt riktiga. Drygt hälften av Skatteverkets totala arbetstid avsåg åtgärder med direkt fokus på att minska skattefelet. Av denna tid avsåg knappt 80 procent kontroll, 16 procent vägledning, 3 procent strukturutveckling och drygt 1 procent attitydpåverkan. Kontroll som åtgärd med fokus på att minska skattefelet var därmed mer omfattande 2016 jämfört med 2015 och 2014. För att begränsa skattefelet måste därutöver vissa grundläggande funktioner i myndigheten hålla hög kvalitet. Det handlar t.ex. om effektiv ärendehandläggning, väl fungerande it-system och god registerkvalitet.

Tabell 3.2 Indikatorer för skattefelets utveckling

Andel i procent

	2014	2015	2016
Andel privatpersoner som lämnade inkomstdeklarationen elektroniskt	79	81	83
Andel privatpersoner med näringsverksamhet som lämnade inkomstdeklarationen elektroniskt	28	32	37
Andel företag som lämnade skattedeklaration (mervärdesskatt och arbetsgivaravgifter) elektroniskt	77	82	86
Andel förfyllda inkomstdeklarationer utan ändring	75	75	75
Andel formella fel av det totala antalet grundregistrerade deklarerationer avseende mervärdesskatt och arbetsgivaravgifter	1,4	1,1	0,9
Privatpersoners uppfattning om skattefelet ¹	i.u.	4,04	4,11
kvinnor	i.u.	4,29	4,29
män	i.u.	3,81	3,94
Företags uppfattning om skattefelet	i.u.	4,26	4,21

¹ Värdeskala 1-5 där ett högre värde är mer fördelaktigt än ett lägre värde.
Källa: Skatteverket.

Skatteverket bedömer skattefelets utveckling sammantaget genom indikatorer som speglar utvecklingen av skattefelet, förutsättningarna att göra rätt, felutrymmet, upplevd upptäcktsrisk, motivation och social tillit. I Skatteverkets attitydundersökningar under 2016 var utvecklingen för företagen negativ. Flera företagsföreträdare uppgav att företaget i stor utsträckning var utsatt för konkurrens från andra företag som skattefuskar. Utvecklingen för privatpersoners uppfattning om skattefusk i attitydundersökningarna var positiv. Förändringarna är dock inte statistiskt säkerställda.

Indikatorerna för förutsättningarna att göra rätt utvecklades i positiv riktning då användningen av digitala tjänster fortsatte att öka och andelen formella fel minskade. Indikatorerna för felutrymmet, upplevd risk för upptäckt, motivation och social tillit är i princip oförändrade mellan 2013 och 2016. Sammantaget bedömer Skatteverket att skattefelet varit oförändrat mellan 2015 och 2016. Bedömningen är dock förknippad med osäkerheter. För att på sikt göra det möjligt att med större precision göra uttalanden om skattefelets utveckling genomför Skatteverket sedan hösten 2015 slumpvisa skattekontroller.

På regeringens uppdrag har Skatteverket kartlagt delningsekonomin aktörer i rättsligt skattehänseende och delningsekonomin påverkan på skattesystemen och skatteintäkterna över tid (Fi2016/01045/S3). Skatteverkets slutsats är att det finns skattefel inom delningsekonomin. Genomförda kontroller visade att det var vanligt med oredovisade inkomster, men omfattningen

av skattefelet kan inte bedömas eftersom kontrollerna inte har utförts som slumpkontroller. Skatteverket konstaterar att befintliga skatte regler kan tillämpas även i delningsekonomin. Det är dock svårare för aktörerna att göra rätt i delningsekonomin eftersom det är svårare att förutse skattereglernas konsekvenser jämfört med i den traditionella ekonomin. Vidare är det svårt för Skatteverket att kontrollera och fastställa rätt skatt eftersom tillgången på kontrollinformation är låg. Skatteverket bedömer utifrån iakttagelser i kartläggningsarbetet att kontrollsvårigheterna gör att det finns skillnader i beskattningen mellan delningsekonomin och den traditionella ekonomin. Slutligen konstaterar Skatteverket att det inte finns tillräckligt med data för att bedöma om skatteintäkterna kommer att öka eller minska när delningsekonomin växer. Myndigheten konstaterar att avgörande för skatteintäkternas utveckling är om tiden som läggs på delningsekonomin tas från beskattat arbete eller obeskattad fritid.

Regeringen har i regleringsbrevet för 2017 gett Skatteverket i uppdrag att kartlägga relevant konsuppdelad statistik för olika skatter 2006–2015. I en delrapport har Skatteverket redovisat en övergripande kartläggning av skattesystemets utveckling (Fi2017/02957/S3). Utifrån kartläggningen kommer Skatteverket fördjupa analysen av områden som anses särskilt relevanta utifrån ett jämställdhetsperspektiv.

Beskattning och kontrollverksamhet

Ärendevolymer inom beskattningsverksamheten ökade 2016, men antalet beslut som krävde en manuell arbetsinsats minskade något.

Antalet inkomna ärenden för rotavdrag har minskat till en nivå lägre än 2014 och totalt utbetalt belopp är ca 11 miljarder kronor jämfört med drygt 19 miljarder kronor 2015.

Inom kontrollverksamheten har det breda arbetet mot fel och fusk i företag varit fortsatt prioriterat under 2016. Insatser för arbetet mot skatteundandragande och för att stoppa allvarligt fusk har också genomförts inklusive kompetens- och metodutveckling. Kontrollerna sker mot områden där risken för skattefel är högst, men det genomförs även slumpkontroller. Skrivbordskontroll är den vanligaste formen av kontroll, men även besök och revisioner genomförs. Val av kontrollform sker utifrån bedömda långsiktiga effekter på beteenden.

Tabell 3.3 Kontrollverksamhet

Andel i procent och antal tillfällen

	2014	2015	2016
Andel revisioner som resulterade i ändring	79	81	80
Antal tillfällen som Skatteverket begärt information från andra länder (direkt skatt)	626	768	1 630
Varav tillfällen informationsutbytesavtalen tillämpades	125	125	101
Andel överprövningsärenden i domstol som innebär ändring	16	18	16

Källa: Skatteverket.

Inom kontrollverksamheten fattades över 80 000 beslut under 2016. Det är en ökning jämfört med föregående år som beror på att inriktningen inom ett antal insatser har förändrats, bl.a. genomfördes en ny insats avseende angrepp mot välfärdssystemen. Genomsnittligt ändringsbelopp (netto av både höjnings- och sänkingsbelopp) per beslut i insatserna var ca 137 000 kronor. Krav på personalliggare i byggbranschen fr.o.m. 2016 innebär att antalet kontrollbesök har ökat med 37 procent. Skatteverket genomförde 7 procent färre revisioner och revisionerna anses vara träffsäkra då 80 procent resulterar i ändring.

I statens budget för 2016 tillfördes Skatteverket medel för att kunna förstärka arbetet med att skydda den svenska skattebasen och säkerställa effektivt användande av automatiskt informationsutbyte. Skatteverket har genomfört flera insatser som avser internationell skattekontroll som i allt väsentligt varit riktade mot skatteupplägg. De flesta av skatteuppläggen görs av aktörer som prövar lagstiftningens gränser,

men som är måna om att befinna sig på rätt sida gränsen. Arbetet med skatteupplägg handlar därför både om att motverka avsiktliga skattefel och att skapa klarhet kring skattereglernas tillämpning.

I en globaliserad ekonomi är internationellt samarbete viktigt för att identifiera och utreda internationellt skattefusk och hitta inkomster som dolts i utlandet. Skatteverket använder i allt högre utsträckning Sveriges informationsutbytesavtal och samarbetar med flera länder för att spåra tillgångar utomlands. Det internationella informationsutbytet omfattar direkt skatt och mervärdesskatt. Antalet tillfällen som redovisas i tabell 3.3 avser dock enbart förfrågningar om direkt skatt för enskilda eftersom informationsutbytesavtalen vanligtvis används i dessa fall och mer sällan i utredningar om mervärdesskatt. Det högre antalet tillfällen 2016 förklaras av att en begäran omfattade förfrågningar om flera personer.

De kvalitetsuppföljningar som Skatteverket har genomfört under 2016 visar att enhetlighet och kvalitet i ärendehantering är genomgående god. Vidare är andelen överprövningsärenden i domstol som innebär ändring fortsatt låg, vilket Skatteverket anser indikerar god kvalitet.

Vid Skatteverket finns det ett allmänt ombud som bl.a. kan överklaga Skatteverkets beslut i enskilda fall och ansöka om förhandsbesked. I den årsrapport allmänna ombudet har lämnat till regeringen framgår att allmänna ombudet har lämnat nio ansökningar om förhandsbesked och att arbetet har dominerats av de sedan tidigare startade processerna om beskattning av s.k. carried interest (Fi2017/01017/S3).

Förebygga och motverka ekonomisk brottslighet

Skatteverkets arbete med att förebygga och motverka ekonomisk brottslighet sker i beskattningsverksamheten och i den särskilda skattebrottsenheten, men även i viss utsträckning exempelvis i folkbokföringen och id-kortsverksamheten. Skattebrottsenhetens verksamhet består i huvudsak av att biträda åklagare vid Ekobrottsmyndigheten i förundersökningar om misstanke om brott enligt skattebrottslagen (1971:69) och om bokföringsbrott.

Antalet brottsanmälningar från beskattningsverksamheten ökade med 42 procent jämfört med 2015. Främsta orsakerna till det är ett ökat

fokus i beskattningsverksamheten att anmäla brott och att en ny arbetsrutin införts som innebär att brottsanmälan görs i ett tidigare skede.

Tabell 3.4 Förebygga och motverka ekonomisk brottslighet

Antal	2014	2015	2016
Beslutade brottsanmälningar	1 880	1 785	2 533
Anmälda brottsmisstankar	19 048	19 275	22 644
Inkomna brottsutredningar	1 321	1 053	1 336
Avslutade brottsutredningar	1 392	1 109	1 199

Källa: Skatteverket.

Antalet inkomna ärenden till skattebrottsenheten har ökat och är nu på samma nivå som 2014. Genomsnittligt antal brottsmisstankar per avslutat ärende har ökat från knappt 12 brottsmisstankar 2015 till drygt 14 brottsmisstankar 2016. Detta indikerar att utvecklingen mot komplicerade ärenden med utredningar som avser kvalificerad brottslighet, är juridiskt komplicerade eller är av stor omfattning fortsätter.

Ekonomisk brottslighet blir alltmer komplex och får fler internationella förgreningar och kopplingar till den digitala ekonomin. Skatteverket har anpassat kompetensutvecklingen till de nya kompetenskrav som detta innebär.

Skatteverket har bidragit i den myndighetsgemensamma satsningen mot organiserad brottslighet. Skattebrottsenhetens deltagande i förundersökningar och underrättelseärenden har minskat något, men beskattningsverksamhetens åtgärder i skattekontroller och säkringar av tillgångar för betalning av skatt från företaget med koppling till organiserad och ekonomisk brottslighet har fortsatt att öka. I en särskild insats med fokus på identitetsrelaterad brottslighet har Skatteverket vidtagit administrativa åtgärder som bedöms ha haft stor betydelse för att avbryta eller försvåra brottsupplägg och undandragande av skatt. Insatsen avsåg att utreda falska och osanna identiteter som bl.a. används för att ansöka om folkbokföring, för att sedan använda dessa uppgifter i skilda brottsupplägg för att illegalt utnyttja olika former av statligt stöd i form av bidrag och ersättningar. Genom informationsdelning och förändrade arbetsmetoder kunde en mer effektiv verksamhet bedrivas tillsammans med finanspolisen och Ekobrottsmyndigheten under 2016.

Vidare har Skatteverket bidragit i arbetet med rättsväsendets informationsförsörjning genom att förbereda och påbörja utveckling av it-stöd så

att dokument kan utbytas digitalt och direkt mellan myndigheters verksamhetsstöd. Utvecklingsinsatsen ska digitalisera över 250 000 pappersutbyten mellan myndigheterna.

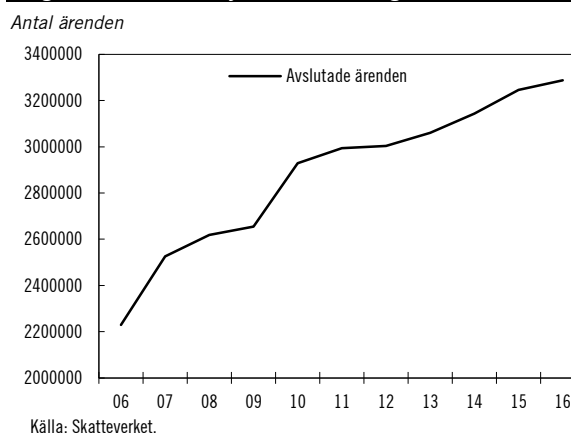
Skatteverket har även, tillsammans med ett tiotal andra myndigheter, bidragit i myndighets-samverkan mot osund konkurrens.

Rättvisande register för att bidra till ett väl fungerande samhälle

En viktig del i att bidra till ett väl fungerande samhälle för allmänhet och företag är att Skatteverket upprätthåller en god registerkvalitet. Att uppgifterna i folkbokföringen speglar befolkningens bosättning, identitet och familjerättsliga förhållanden är inte bara en förutsättning för Skatteverkets fastställande av skatter utan även för att andra samhällsfunktioner ska ha ett korrekt underlag för beslut och åtgärder.

Folkbokföring sker fr.o.m. 2016 på kommun och inte i församling. Det nya begreppet distrikt har införts, vilket har en viktig funktion för statistik- och forskningsändamål. Vidare har Skatteverket i enlighet med uppdrag i regleringsbrevet för 2016 redovisat hur ärenden om ändrad könstillhörighet hanteras (Fi2016/02172/S3). Synen på ändring av könstillhörighet har förändrats i samhället. Mot bakgrund av den rättsliga utvecklingen inom området har Skatteverket tagit fram ett ställningstagande som innebär att det nya namnet och personnumret för den som ändrat könstillhörighet även visas för dennes barn och föräldrar i folkbokföringen.

Diagram 3.2 Ärendevoly m i folkbokföringsverksamheten

Antalet avslutade ärenden i folkbokföringsverksamheten har fortsatt att öka under 2016 och är drygt en miljon fler än för tio år sedan. På senare

år har det även skett en förskjutning från enklare registreringsärenden till mer kvalificerade ärenden med större komplexitet. Den ökade invandringen till Sverige har medfört att utländsk lagstiftning måste tillämpas i högre grad och översättning av handlingar har blivit mer omfattande.

Antalet invandringsärenden ökade med ca 14 procent 2016 till följd av det stora antalet asylsökande. Skatteverket omfördelade resurser från annan verksamhet för att hantera den väntade ökade ärendemängden. Samverkan med bl.a. Arbetsförmedlingen, Migrationsverket och Försäkringskassan för att förenkla processen för nyanlända i deras myndighetskontakter fortsatte i enlighet med ett regeringsuppdrag (A2016/01467/EXPCH). Genomströmningstiderna för flera ärendegrupper var dock längre 2016 än tidigare år. Utöver invandringsärenden var genomströmningstiderna för flyttning och övriga ärenden (t.ex. namn, födelse, civilstånd och dödsfall) längre jämfört med föregående år. Andelen avslutade ärenden inom 30 dagar var dock i nivå med resultatet 2015.

Felaktigheter i folkbokföringen kan uppkomma t.ex. när en person inte anmäler utflyttning från Sverige, men det förekommer även att felaktiga uppgifter avsiktligt lämnas till folkbokföringen i syfte att möjliggöra t.ex. bedrägeri och identitetsstöld. Skatteverket säkerställer god registerkvalitet bl.a. genom preventiva kontroller, bosättnings- och identitetsutredningar.

Tabell 3.5 Rättvisande folkbokföring

Andel i procent

	2014	2015	2016
Andel utredningar av totala impulser om felaktiga uppgifter	40	37	41
Andel utredningar som resulterar i ändring	83	82	78
Andel överprövningsärenden i domstol som innebär ändring	8	8	7

Källa: Skatteverket.

Under 2016 har Skatteverket i större utsträckning arbetat för att förhindra att fel uppgifter registreras än att korrigera felaktiga uppgifter i efterhand. Information om felaktiga uppgifter i folkbokföringen, s.k. impulser, rapporteras från andra myndigheter och andra verksamheter inom Skatteverket. De flesta impulser kan avslutas efter förgranskning och övriga går vidare till mer resurskrävande utredning. Fler impulser gick vidare till utredning 2016 och även om andelen som resulterade i ändring minskade be-

dömer Skatteverket att ändringsfrekvensen är tillräckligt hög för att innebära att rätt ärenden valts ut för utredning.

Förtroende för Skatteverkets verksamhet

Att enkelt kunna komma i kontakt med Skatteverket och få den service som efterfrågas är viktigt för förtroendet för myndighetens verksamhet. Information och service ska därför vara behovsanpassad och lättillgänglig. Skatteverkets attitydundersökningar visar att andelen allmänhet och företag som instämmer i påståendet att det är lätt att få information av Skatteverket är i nivå med föregående år. Skatteverket har på grund av sjunkande svarsfrekvens ändrat metod för attitydundersökningarna fr.o.m. 2015. Därför kan inte jämförelse göras längre bakåt i tiden. Någon skillnad mellan kvinnor och män finns inte på samma sätt som i undersökningen 2015.

Flera av aktiviteterna i Skatteverkets handlingsplan för jämställdhetsintegrering som har genomförts har bäring på bemötandet, t.ex. har bemötandebildningen utvecklats. Under 2016 har Skatteverket förberett för en oberoende undersökning som kommer att genomföras under 2017 med syfte att studera om bemötandet har förändrats sedan förra analysen 2014.

Allmänhetens och företagets förtroende för Skatteverket påverkar viljan att göra rätt för sig och efterlevnaden av skattereglerna positivt. Det är därför viktigt att ärendehantering, kontroller och rättstillämpning utförs korrekt och enhetligt så att alla behandlas lika.

Skatteverket fick 2016 negativ publicitet och kritik mot att överdirektören försökt ringa en före detta kollega för att informera om att Skatteverket lämnat ut handlingar avseende kollegan till programmet Uppdrag granskning, som vid tillfället gjorde en granskning av själv rättelser. Med stöd från internrevisionen vid Trafikverket genomförde Skatteverket en utredning om myndighetsledningens agerande vid händelsen. Utredningens slutsats var att agerandet var olämpligt. Att Skatteverket har ett etiskt förhållningssätt och värnar om allas likhet inför lagen är centralt för förtroendet för myndigheten. Olika åtgärder har därför genomförts för att ytterligare synliggöra de etiska frågorna inom myndigheten.

Tabell 3.6 Förtroende för Skatteverkets verksamhet

Andel i procent

	2014	2015	2016
Andel privatpersoner som instämmer i att det är lätt att få information av Skatteverket ¹	i.u.	68	67
kvinnor	i.u.	72 ²	67
män	i.u.	65 ²	66
Andel företag som instämmer i att det är lätt att få information av Skatteverket ¹	i.u.	63	62
Svenskt kvalitetsindex ³	70,0	67,9	i.u.
Andel privatpersoner som instämmer i att de har förtroende för Skatteverkets sätt att sköta sin uppgift ¹	i.u.	72	67
kvinnor	i.u.	74	69 ²
män	i.u.	69	66 ²
Andel företag som instämmer i att de har förtroende för Skatteverkets sätt att sköta sin uppgift ¹	i.u.	76	73

¹ Metod i attitydundersökningen ändrades 2015. Resultatet 2014 är inte jämförbart och redovisas därför inte.² Skillnaden mellan kvinnor och män är statistiskt säkerställd. Statistiska tester har genomförts på medelvärden.³ Indexvärde 0-100.

Källa: Skatteverket.

I attitydundersökningarna som Skatteverket genomfört 2016 minskar privatpersoners och företags förtroende för myndigheten något. Andelen som uppgav att de har förtroende för Skatteverkets sätt att sköta sin uppgift minskade jämfört med föregående år. Förändringen mellan åren är dock inte statistiskt säkerställd. Fler kvinnor instämmer i påståendet och skillnaden mellan könen är statistiskt säkerställd. I undersökningarna uppgav 58 procent av privatpersonerna och 65 procent av företagen att de har förtroende för Skatteverkets förmåga att ta in skatt från allmänhet och företag. Även detta är en försämring då andelen 2015 var 66 procent för privatpersoner och 69 procent för företag. Det försämrade resultatet är statistiskt säkerställt.

3.2.3 Analys och slutsatser

Regeringens samlade bedömning är att Skatteverkets resultat är goda och att myndigheten i hög grad bidrar till att uppfylla målet för utgiftsområdet.

Skattefelet är oförändrat 2013–2016

Regeringen bedömer att Skatteverkets åtgärder har bidragit till att minska skattefelet jämfört med hur stort det skulle ha varit utan åtgärderna. Regeringen efterfrågar fortsatt mer precision i uttalanden om både skattefelets utveckling och skattefelets storlek. I regleringsbrevet för 2017 har regeringen därför förstärkt återrapporteringskravet. Skatteverket ska bedöma skatte-

felets storlek och i vilken grad skattefelet har förändrats. De årliga slumpkontroller som genomförts sedan hösten 2015 bör ge bättre förutsättningar för att följa skattefelets utveckling över tid.

Det är positivt att Skatteverket genomfört ett stort antal besök för att kontrollera personalliggare. Reglerna för personalliggare i byggbranschen trädde i kraft 2016 och regeringen bedömer att det särskilt gynnar regelefterlevnaden att Skatteverket de första åren besöker byggarbetsplatser så att eventuella oavsiktliga fel kan korrigeras och att hanteringen blir rätt fortsättningsvis.

Det är viktigt att skattereglerna följs och att resurserna för kontrollverksamheten koncentreras till områden med hög risk för fel och fusk. Att åtta av tio genomförda revisioner leder till ändring tyder på att urvalet har hög precision. Regeringen noterar att Skatteverket bedömer att felutrymmet, upplevd risk för upptäckt, motivation och social tillit var ungefär oförändrat 2013–2016. Ett syfte med kontroll och sanktioner är att förstärka och upprätthålla normer och regeringen anser därför att det är bra att antalet beslut inom kontrollverksamheten har ökat. Att upprätthålla kontrollnivåerna är av vikt för den upplevda risken att bli upptäckt vid skattefusk. Vidare kan regeringen konstatera att Skatteverket i allt högre utsträckning använder Sveriges informationsutbytesavtal och samarbetar med flera länder för att spåra tillgångar utomlands, tillgångar som enligt regelverket ska beskattas i Sverige.

Regeringen anser att det är positivt att allmänna ombudet ansökt om fler förhandsbesked.

Ökade ärendevolymer i folkbokföringen

Regeringen bedömer att Skatteverkets registerkvalitet i huvudsak är bra, men anser samtidigt att den kan bli ännu bättre för att säkerställa ett korrekt underlag för beslut och åtgärder. Skatteverket har, genom god planering och samverkan med andra myndigheter, klarat av att hantera de ökade ärendevolymer till följd av det stora antalet asylsökande 2015.

Varje folkbokförd individ genererar ett visst antal ärenden kopplade till folkbokföringen under sin livstid och det är därför troligt att ärendevolymer kommer att vara fortsatt höga. Ökad digitalisering och automatisering kan möjliggöra såväl minskat felutrymme vid registrering av uppgifter som omfördelning av resurser från handläggning till att utföra kontroller och utredningar avseende bosättning och identitet.

Samarbete motverkar brottslighet och bidrar till ett väl fungerande samhälle

Felaktiga eller falska uppgifter i folkbokföringen kan användas av aktörer för att möjliggöra bedrägerier, felaktiga utbetalningar från välfärdsystemen och annan ekonomisk brottslighet. I Skatteverkets åtgärder för att förebygga och motverka identitetsrelaterad brottslighet samarbetar kompetenser från flera av myndighetens verksamheter; folkbokföringen, beskattningen och id-kortshanteringen. Regeringen ser att denna samverkan mellan kompetensområden liksom Skatteverkets aktiviteter tillsammans med andra myndigheter är avgörande för att effektivt motverka den identitetsrelaterade brottsligheten.

Regeringen gör bedömningen att Skatteverket är en viktig samarbetspart i myndigheternas gemensamma satsning för att motverka den organiserade brottsligheten och i myndighets-samverkan för att motverka osund konkurrens. Vidare bedöms Skatteverkets leveranser och underlag i arbetet med att digitalisera och utbyta elektronisk information inom rättsväsendet hålla god kvalitet. Då den brottsbekämpande verksamheten innebär alltmer komplexa ärenden är det fortsatt viktigt att de möjligheter till samverkan som finns med andra myndigheter tas tillvara och vidareutvecklas.

Förtroendet har minskat, men är fortfarande högt

Attitydundersökningarna som genomförts 2016 visar lägre resultat vad gäller förtroende för myndigheten. Skatteverket har dock, sett till myndigheter och organisationer i samhället i stort, fortsatt högt förtroende. Regeringen tolkar det lägre resultatet i attitydundersökningarna som ett tecken på att förtroendet för myndigheten försämrades av negativ publicitet under året. Skatteverket har förstärkt aktiviteterna för att återuppbygga förtroendet. Det är viktigt att intensifiera det långsiktiga arbetet med att stärka allmänhetens och företagens förtroende för myndigheten.

3.3 Politikens inriktning

Skattepolitikens främsta syfte är att finansiera den gemensamma välfärden, olika samhällsfunktioner och andra offentliga utgifter. Vid sidan om detta ska den även skapa förutsättningar för en hållbar tillväxt, hög sysselsättning och ett rättvist fördelat välstånd samt bidra till ett miljömässigt och socialt hållbart samhälle (prop. 2014/15:100, avsnitt 5.5, bet. 2014/15: FiU20, rskr. 2014/15:254).

Högt förtroende för skattesystemet och arbete mot skatteundandragande

Regeringen anser att ett fungerande skattesystem där var och en gör rätt för sig är en förutsättning för den svenska modellen. Skattefusk och skatteundandragande skadar en fri och rättvis konkurrens och undandrar samhället stora inkomster. Det ökar också ojämlikheten när skatteuttaget övervältras på ekonomiskt svagare grupper i samhället. Att motverka skattefusk och aggressiv skatteplanering är en fortsatt hög politisk prioritering.

Riksdagen har beslutat om regler som bl.a. innebär att uppgifter om utbetalda ersättningar för arbete och skatteavdrag på individnivå ska lämnas månadsvis i en arbetsgivardeklaration till Skatteverket (prop. 2016/17:58, bet. 2016/17: SkU21, rskr. 2016/17:256). Genom att Skatteverket får löpande tillgång till uppgifter får myndigheten bättre underlag för skattebeslut och möjlighet att effektivisera kontrollverksamheten.

Reglerna påverkar alla företag och andra som betalar ut ersättning för arbete som utbetalaren är skyldig att göra skatteavdrag för eller ersättning som utbetalaren är skyldig att betala arbetsgivaravgifter för. För att företagen ska hinna anpassa sina it-system för att lämna uppgifter är det viktigt att Skatteverket utvecklar it-systemet i tid och kan hantera ärendeökningen som reformen innebär. Regeringen föreslår därför att medel tillförs Skatteverket.

En vägledande princip för skattepolitiken är att allmänheten och företagen ska ha ett högt förtroende för skattesystemet och att skatter ska tas ut på ett rättssäkert sätt (prop. 2014/15:100 avsnitt 5.5). Skatteverket ska därför fortsätta att prioritera insatser för att säkerställa enhetlighet och rättssäkerhet i skattesystemet. Det handlar bl.a. om rimliga handläggningstider, enhetlig rättstillämpning och rätt kontrollnivåer.

Ett högt förtroende för skattesystemet kräver även åtgärder för att bekämpa skattebrott, skattefusk och skatteundandraganden. För att öka de allmänpreventiva effekterna anser regeringen att Skatteverket ska prioritera sådana områden där risken för allvarliga fel är hög och där fusk är särskilt förtroendeskadligt. Kontroller ska i huvudsak riktas mot att upptäcka och åtgärda avsiktliga fel. För en hög preventiv effekt på individnivå ska kontrollen ske tidigt och följas upp i syfte att minska upprepat fel och fusk.

I denna proposition aviserar regeringen ett kommande förslag om krav på att föra personalliggare i fler verksamheter. Det är viktigt att Skatteverket genomför oanmälda kontrollbesök i rätt omfattning i all verksamhet som omfattas av kravet på att föra personalliggare. Regeringen föreslår därför att medel tillförs Skatteverket.

En minskning av skattefelet kan bredda skattebaserna. Regeringen vill därför att Skatteverket kontinuerligt och med högre precision ska följa såväl skattefelets utveckling som skattefelets storlek över tid. Regeringen kommer att fortsätta följa myndighetens insatser för att kunna mäta skattefelets storlek.

Skatteverket har konstaterat att det finns skattefel inom delningsekonomin eftersom det är svårare att förutse skattereglernas konsekvenser och att tillgången på kontrollinformation är låg jämfört med i den traditionella ekonomin. Regeringen understryker att Skatteverkets ansträngningar för att öka tillgången på kontrollinformation och att informera om skattereglerna behöver fortsätta. Regeringen avser att följa

Skatteverkets arbete med anledning av delningsekonomins fortsatta utveckling.

Arbete mot skatteflykt och kapacitetsuppbyggnad på skatteområdet

Skatteflykt och skatteundandragande innebär stora kostnader för Sverige och andra länder och det drar undan resurser från vår gemensamma välfärd. Vad gäller att motverka skatteflykt och skattefusk utvecklar Skatteverket löpande arbetssätt och samverkan, bl.a. genom att ta del av andra länders erfarenheter. Regeringen följer arbetet och anser att det är viktigt att Skatteverket på ett effektivt sätt använder uppgifterna som fås genom informationsutbyte med andra länders skatteadministrationer.

Kapacitetsutveckling i låg- och medelinkomstländer är av central betydelse för att möjliggöra för dessa länder att upptäcka och motverka skatteflykt, att få in de skatter som ska betalas i enlighet med deras skattelagstiftning samt delta i det globala informationsutbytet. Regeringen lyfter även fram vikten av kapacitetsutveckling i skrivelsen Politiken för global utveckling i genomförandet av Agenda 2030 (skr. 2015/16:182).

Motverka felaktiga utbetalningar från välfärdssystemet och organiserad brottlighet

Regeringen understryker att det ska vara ordning och reda i välfärdssystemen. Att rätt personer får det stöd de är berättigade till är en förutsättning för tilliten till de system som är till för att trygga vår gemensamma välfärd. Stöd ska lämnas till dem det är avsett för och inte till oseriösa aktörer eller kriminella. Skatteverket bidrar i flera fall med information som ligger till grund för andra myndigheters beslut om bidrag och utbetalningar, t.ex. uppgifter från folkbokföringen. Felaktiga eller falska uppgifter i folkbokföringen kan inte bara användas av aktörer för att möjliggöra felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen utan även för att möjliggöra bedrägerier och annan ekonomisk brottslighet. Regeringen anser därför att det är viktigt att kvaliteten i myndighetens register höjs. I kommande regleringsbrev avser regeringen att särskilt följa Skatteverkets insatser för ökad registerkvalitet i folkbokföringen.

Vidare är Skatteverket en av flera myndigheter som utfärdar identitetshandlingar. Regeringen avser att vidta åtgärder för att förbättra hanteringen kring utfärdande av identitetshandlingar och kommer noga följa Skatteverkets aktiviteter tillsammans med andra myndigheter för att effektivt motverka den identitetsrelaterade brottsligheten.

Skatteverket ska även förstärka arbetet med att förhindra och motverka finansiering av terrorism. Terroristorganisationer och enskilda med kopplingar till terrorism hittar nya och fler tillvägagångssätt för att finansiera sin verksamhet. Det kräver att myndigheterna kontinuerligt uppmärksammar risker och identifierar motåtgärder. Samverkan med andra myndigheter är viktig eftersom frågorna är komplexa.

Regeringen anser att myndighetegemensamma insatser för att motverka osund konkurrens ska förstärkas. Skatteverket ska bidra i arbetet med metodutveckling för myndighetsegensamma tillsynsinsatser som Arbetsmiljöverket koordinerar.

God service till allmänhet och företag

Skatteverket har omfattande kontakter med allmänhet och företag. Kvinnor och män ska ges samma möjligheter och villkor. Därför anser regeringen att det är angeläget att fortsätta arbetet med jämställdhetsintegrering. Arbetet omfattar t.ex. att vidareutveckla den individbaserade verksamhetsstatistiken och analysen av denna.

Allmänhetens och företagens uppgiftslämnande ska i första hand ske genom digitala lösningar eftersom det bidrar till ökad rättssäkerhet, kvalitet och effektivitet. Det är viktigt att arbetet med att utveckla de digitala tjänsterna för företagen fortsätter utifrån förhållningssättet att uppgiftslämnandet måste anpassas till olika företags behov och förutsättningar. Det är centralt att Skatteverket upprätthåller hög it- och informationssäkerhet för såväl digitala tjänster för allmänhet och företag som myndighetens verksamhetssystem.

Webbplatser och digitala tjänster har kommit att spela en allt större och viktigare roll vid tillhandahållandet av service. Samtidigt finns det enskilda som, t.ex. på grund av bristande språkkunskaper eller funktionsnedsättning, inte kan eller vill ta del av myndigheters service via inter-

net och telefon. Servicekontoren, som Skatteverket, Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten gemensamt ansvarar för, är därför ett fortsatt viktigt komplement till den digitala myndighetsservicen. Regeringen genomför en satsning för att säkra och stärka statlig lokal service, både på landsbygden och i socialt utsatta områden (se utg.omr. 2 avsnitt 5.5). Under 2018 ska minst tio nya servicekontor öppna och regeringen tillför därför medel.

För att påskynda etablering av nyanlända är även arbetet inom ramen för det förlängda uppdraget om förenklade och mer effektiva processer för nyanlända av vikt (se utg.omr. 13 avsnitt 3.6).

Högt förtroende för myndigheten är en förutsättning för att Skatteverket effektivt ska kunna utföra sitt uppdrag och säkerställa finansieringen av den offentliga sektorn. Därför vill regeringen betona att det är viktigt att Skatteverket aktivt arbetar med insatser för att stärka allmänhetens och företagens förtroende för myndigheten.

3.4 Budgetförslag

3.4.1 1:1 Skatteverket

Tabell 3.7 Anslagsutveckling 1:1 Skatteverket

Tusental kronor				
2016	Utfall	7 221 757	Anslags-sparande	71 036
2017	Anslag	7 375 366 ¹	Utgifts-prognos	7 365 506
2018	Förslag	7 590 735		
2019	Beräknat	7 782 906 ²		
2020	Beräknat	7 900 027 ³		

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2017 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 7 660 620 tkr i 2018 års prisnivå.

³ Motsvarar 7 644 169 tkr i 2018 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Skatteverkets förvaltningsutgifter inklusive vissa nämnder och bidrag till vissa internationella organisationer inom skatteområdet samt maximalt 30 000 000 kronor i ersättningsbelopp enligt vissa lagar.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 3.8 Offentligrättslig verksamhet
Tusental kronor

Offentligrättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras) ¹	Intäkter som får disponeras ²	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2016	7 417	86 764	122 516	-35 752
Prognos 2017	7 400	90 500	121 500	-31 000
Budget 2018	7 400	96 500	107 500	-11 000

¹ Avser intäkter för förhandsbesked och låneförbud samt ansökningsavgift för äktenskapsregistret och europeiskt arvsintyg.

² Avser intäkter för prissättningsbesked, aviseringssystemet, ID-kort, namn-ärenden (fr.o.m. 2017) och kopior av allmänna handlingar.

Tabell 3.9 Uppdragsverksamhet
Tusental kronor

Uppdragsverksamhet ¹	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2016	926 000	921 000	5 000
(varav tjänsteexport)	(33 400)	(30 000)	(3 400)
Prognos 2017	909 000	899 000	10 000
(varav tjänsteexport)	(30 000)	(30 000)	(0)
Budget 2018	887 000	908 000	-21 000
(varav tjänsteexport)	(30 000)	(30 000)	(0)

¹ Avser pensionsadministration för AP-fonderna och premiepensionssystemet, verksamhetsstöd till Kronofogdemyndigheten, servicekontorsamverkan med Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten, tjänsteexport, SPAR, försäljning av uppgifter ur dataregister samt offentlig inköps- och resurssamordning.

Regeringens överväganden

Tabell 3.10 Härledning av anslagsnivån 2018–2020 för 1:1 Skatteverket
Tusental kronor

	2018	2019	2020
Anvisat 2017¹	7 357 366	7 357 366	7 357 366
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	132 033	251 587	382 711
Beslut	101 335	173 953	159 950
Varav BP18 ³	87 000	158 000	141 000
<i>Varav³</i>			
Uppgifter på individnivå i arbetsgivardeklaration	30 000	75 000	23 000
Statlig lokal service	39 000	65 000	100 000
Personalliggare i fler verksamheter	18 000	18 000	18 000
Övrigt	1	0	0
Förslag/beräknat anslag	7 590 735	7 782 906	7 900 027

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2016 (bet. 2016/17:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2017. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2019–2020 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Riksdagen har beslutat om regler som bl.a. innebär att uppgifter om utbetalda ersättningar för arbete och skatteavdrag på individnivå ska lämnas månadsvis i en arbetsgivardeklaration till Skatteverket (prop. 2016/17:58, bet. 2016/17:SkU21, rskr. 2016/17:256). För att uppgiftslämnarna ska hinna anpassa sina it-system och kunna lämna de efterfrågade uppgifterna är det viktigt att Skatteverket utvecklar myndighetens it-system i tid och kan hantera ärendeökningen som reglerna innebär. Anslaget ökas därför med 30 miljoner kronor 2018. För 2019 beräknas anslaget öka med 75 miljoner kronor och för 2020 beräknas anslaget öka varaktigt med 23 miljoner kronor. Av samma skäl föreslår regeringen därtill i höständeringsbudget för 2017 att Skatteverkets anslag ökas med 18 miljoner kronor.

För att Skatteverket ska kunna genomföra oanmälda kontrollbesök i rätt omfattning i all verksamhet som omfattas av kravet på att föra personalliggare ökas anslaget varaktigt med 18 miljoner kronor fr.o.m. 2018.

För att Skatteverket tillsammans med Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten ska kunna öppna tio nya servicekontor ökas anslaget med 39 miljoner kronor 2018. För 2019 beräknas anslaget öka med 65 miljoner kronor och för 2020 beräknas anslaget öka med 100 miljoner kronor. Den varaktiga ökningen av anslaget är 91 miljoner kronor från 2021.

I budgetpropositionen för 2017 ökades Skatteverkets anslag tillfälligt t.o.m. 2020 för att intensifiera arbetet att bekämpa skattebrott, skattefusk och skatteundandragande. För 2018 ökas därför anslaget planenligt med 15 miljoner kronor. Vidare, enligt samma proposition, ökas anslaget varaktigt med 4,1 miljoner kronor för drift och förvaltning av den nationella digitala tjänsten Mina meddelanden. Den tillfälliga ökningen 2017 för genomförandet av en ny lag om personnamn upphör och därför minskas anslaget med 10 miljoner kronor.

I budgetpropositionen för 2016 ökades Skatteverkets anslag för att bl.a. förstärka arbetet med att skydda den svenska skattebasen. För 2018 ökas därför anslaget planenligt med 5 miljoner kronor varaktigt.

Regeringen föreslår att 7 590 735 000 kronor anvisas under anslaget 1:1 *Skatteverket* för 2018. För 2019 och 2020 beräknas anslaget till 7 782 906 000 kronor respektive 7 900 027 000 kronor.

4 Tull

4.1 Mål för tull

Tullverket bidrar till att målet för utgiftsområdet uppnås genom att rättssäkert och kostnads-effektivt

- ta in tullar, skatter och avgifter,
- övervaka och kontrollera att reglerna om in- och utförelse följs,
- informera om regler och göra det enkelt att göra rätt från början, och
- förebygga och motverka brottslighet.

Tullverket ska arbeta på ett sådant sätt att allmänhet och företag har förtroende för Tullverkets verksamhet och att kvinnor och män ges samma möjligheter och villkor vid kontakter med myndigheten.

4.2 Resultatredovisning

Resultatbedömningen av delområde tull görs i huvudsak utifrån Tullverkets bidrag till målet ovan. Till stöd för regeringen att bedöma resultatet finns bl.a. Tullverkets årsredovisning, rapporter och Riksrevisionens iakttagelser.

4.2.1 Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

Ett urval av indikatorer har använts i syfte att ge en övergripande bild av delområdet och beskriva hur resultaten har utvecklats under året. Några av indikatorerna har även använts för den samlade analysen för hela utgiftsområdets

utveckling i avsnitt 2 Skatt, tull och exekution. Dessa har markerats med (UO). De övriga indikatorerna används specifikt för att belysa och fördjupa redovisningen vad gäller utvecklingen inom delområde tull.

Resultatindikatorer och bedömningsgrunder för verksamhet som syftar till att tullar, skatter och avgifter tas in rättssäkert och kostnads-effektivt är

- total uppbörd och uppbördsfelets storlek (UO),
- skattefelets utveckling (UO),
- andel automatklarerade ärenden,
- debiterat belopp efter kontroller, och
- andel rätt debiterad uppbörd.

Resultatindikatorer och bedömningsgrunder för verksamhet som syftar till att förebygga och motverka brottslighet inom tullområdet är

- samhällsnyttovärde narkotikabeslag (UO),
- samhällsnyttovärde alkohol och tobaksbeslag (UO),
- antal inledda förundersökningar avseende tullrelaterad ekonomisk brottslighet där åtal också väckts,
- träffprocent fysiska kontroller, och
- antal kriminella nätverk som slagits ut eller vars verksamhet allvarligt skadats.

Resultatindikatorer och bedömningsgrunder för verksamhet som syftar till att allmänhet och företag ska ha förtroende för Tullverkets verksamhet är

- svenskt kvalitetsindex ranking (UO),

- enkelt att nå myndigheten (UO), och
- ranking i internationella studier.

4.2.2 Resultat

Tullar, skatter och avgifter tas in rättssäkert och kostnadseffektivt

Tabell 4.1 Tullar, skatter och avgifter tas in rättssäkert och kostnadseffektivt

	2014	2015	2016
Uppbörd (mnkr)	59 000	11 000	7 000
Uppbördsfelet (%)	0,18	0,19	0,23
Skattefelets utveckling (bedömning)	i.u.	i.u.	i.u.
Andel automatklarerande ärenden (%)	87	87	88
Debiterat efter kontroller (mnkr)	110	124	180
Andel rätt debiterade uppbörd (skattad %)	98,0	99,0	98,2

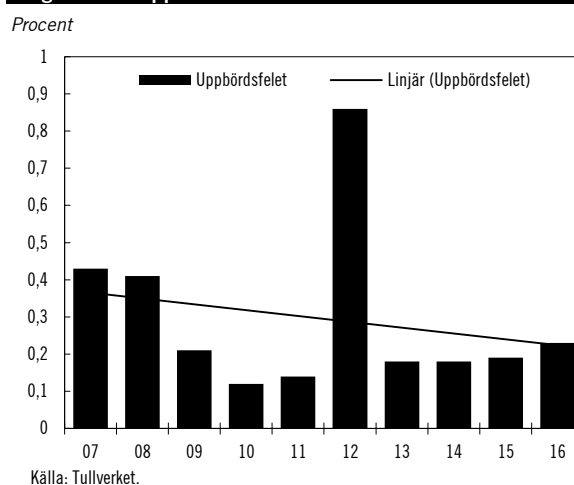
Källa: Tullverket.

Tullverket fastställer och tar ut tullar, skatter och avgifter i samband med import och export. Jämfört med förra året har uppbörden minskat med 38 procent. Den största förändringen förklaras av att skatteuppbörden har minskat med 87 procent. Detta är en följd av att Tullverket sedan den 1 januari 2015 inte längre är beskattningsmyndighet för mervärdesskatteregistrerade företag. Skatteverket är i stället beskattningsmyndighet för dessa deklaranter. Uppbörden av tullmedel har också minskat, men i mindre omfattning, med knappt 3 procent. Förändringen beror på en generell nedgång av importvärdet samt att vissa varor i större utsträckning importerats inom ramen för ett förmånsförfarande t.ex. med en lägre tullsats. Tullavgifter utgör s.k. egna medel och ingår i systemet för finansiering av EU-budgeten.

Fastställda belopp ska betalas i sin helhet inom utsatt tid och skillnaden, dvs. den icke influtna uppbörden av den debiterade uppbörden, benämns uppbördsfelet. Förändringen av uppbördsfelet 2016 jämfört med 2015 beror på att fler ärenden med mindre belopp har överlämnats till Kronofogdemyndigheten för indrivning. Även tiden innan Tullverket lämnar över ärenden för indrivning har kortats. Detta bl.a. för att Europeiska kommissionen har riktat kritik mot Tullverket då den ansett att ärenden

bör överlämnas till indrivning tidigare för att Sverige ska kunna befrias från betalningsansvar för administrativa misstag. Över tid har uppbördsfelet legat på en låg nivå men till följd av efterdebiteringar som överklagas kan uppbördsfelet variera enskilda år. Det är t.ex. förklaringen till ökningen 2012 där efterdebiteringen, som rörde avancerad karusellhandel med mobiltelefoner, överklagades men slutligen överlämnades till Kronofogdemyndigheten. Minskningarna 2009–2010 bedöms däremot bero på riktade insatser mot företag med återkommande sena betalningar, vilket resulterade i att fler företag började betala via autogiro.

Diagram 4.1 Uppbördsfelet

Syftet med tullklarering är att säkerställa en korrekt uppbörd när deklarations- och uppgiftsskyldigheten enligt tullagstiftningen har fullgjorts av företagen. Automatklarering innebär att elektroniska ärenden tullklareras genom automatisk databehandling i tulldatasystemet. Nya valideringar i systemet har inneburit att 1 procent fler ärenden har automatklarerats. Mer tid har i stället lagts på fler fördjupade kontroller i komplexa ärenden. Volymen av deklARATIONER har dessutom ökat med ca 10 procent under året.

Skattefelets utveckling

Skattefelet är skillnaden mellan de fastställda och de teoretiskt riktiga beloppen. Skattefelet åskådliggörs utifrån att allt som ska deklarerat, deklarerade uppgifter är korrekta och de villkor som ställs vid olika förfaranden eller vid användning av särskilda förmåner är uppfyllda.

Det finns tre områden som har betydelse för skattefelet; vägledning och attityder, strukturutveckling och kontroller. Inom respektive område

har Tullverket vidtagit åtgärder för att stärka och upprätthålla regler eller upptäcka fel. De kontroller som har genomförts har inneburit att Tullverket debiterat 45 procent mer 2016 än 2015. Ökningen hänförs till två stora ärenden med debitering av punktskatter. Däremot har andelen tullrevisioner med väsentligt resultat (dvs. en förväntan om resultat i form av felaktigheter för belopp över 60 000 kronor) minskat med 20 procent. Detta trots en satsning för att få fram fler och bättre analysunderlag med uppbördsinriktning i efterkontrollen.

Den årliga kvalitetsmätningen visar sammantaget att kvaliteten på lämnade uppgifter är god. Den skattade andelen rätt debiterad uppbörd är i nivå med 2015. Den minskning som kan noteras ligger inom felmarginalen. Vad gäller kvaliteten på lämnade handelsstatistiska uppgifter har det skett en viss förbättring, men de vanligaste felen är fortfarande statistiskt värde och varukod. Utbildning och vägledning, men även enkla tidsenliga regler, är viktigt för att få företagen att göra rätt och ändra felaktigt beteende.

Tullverket har tagit extern hjälp för att ta fram en metod för att beräkna skattefelets utveckling. Det har enligt Tullverket ändå inte varit möjligt att göra någon beräkning som innebär att myndigheten kan bedöma i vilken grad skattefelet har förändrats. I likhet med föregående år bedömer dock Tullverket att myndighetens åtgärder har bidragit till att skattefelet är mindre än vad det skulle ha varit om åtgärderna inte vidtagits.

Förebygga och motverka brottslighet inom tullområdet

Tabell 4.2 Förebygga och motverka brottslighet inom tullområdet

	2014	2015	2016
Samhällsnytta av narkotikabeslag (mnkr)	1 211	1 057	1 456
Samhällsnytta av alkohol och tobaksbeslag (mnkr)	129	154	119
Förundersökningar avseende tullrelaterad ekonomisk brottslighet där åtal väckts (antal)	6	5	492
Träffprocent fysiska kontroller (%)	10	13	19
Utslagna eller allvarligt störda kriminella nätverk (antal)	22	17	18

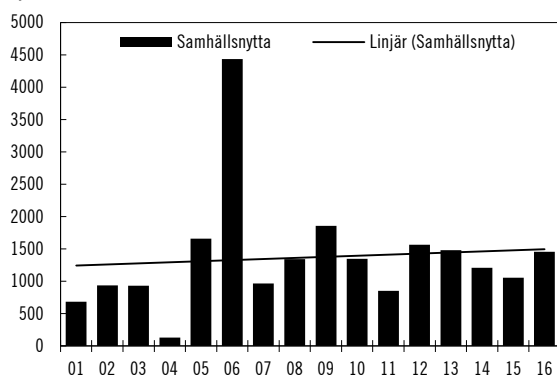
Källa: Tullverket.

De brottsbekämpande resurserna används främst för att bekämpa organiserad och storskalig smuggling av narkotika. Mot bakgrund av bl.a. gatupris och beslagsstatistik bedömer Tullverket att efterfrågan på cannabis, amfetamin, kokain och heroin inte har minskat och att det fortfarande är mycket droger i omlopp så att de som vill fortfarande kan få tag i droger. Tullverkets insatser bidrar alltså till att hindra viss narkotikainförsel men de stoppar inte all.

Tullverket beräknar samhällsnyttan av beslagtagen narkotika respektive beslagtagen och omhändertagen alkohol och tobak enligt den modell som presenterades i betänkandet En gräns – en myndighet (SOU 1998:18). Samhällsnyttan av beslagtagen narkotika varierar över enskilda år bl.a. beroende på vilka preparat som beslagtas. Ju högre farlighetsgrad ett preparat har desto högre samhällsnyttovärde ges det. Amfetaminbeslagens storlek har historiskt sett haft störst betydelse för samhällsnyttans variation. Över tid har utvecklingen av samhällsnyttan av beslagtagen narkotika varit svagt uppåtgående. Utfallet för 2016 innebär att de senaste tre årens negativa utveckling har brutits.

Diagram 4.2 Samhällsnytta av beslagtagna narkotika

Miljoner kronor

Källa: Tullverket.

Avseende beslagtagna alkohol och tobak beräknas beslagsvärdet vara detsamma som skattebortfallet. Indexet indikerar resultatet av de kontroller som görs för att förebygga och avslöja ekonomisk brottslighet och de potentiellt undandragna avgifterna. För 2016 har antalet beslag av cigaretter och tobak ökat, men mängderna är mindre. För alkohol gäller det omvända förhållandet. Regeringen har även gett Tullverket, Polismyndigheten, Ekobrottsmyndigheten och Skatteverket i uppdrag att kartlägga hur arbetet med att förhindra illegal hantering av punktskattepliktiga varor bedrivs av myndigheterna samt att analysera hur samarbetet kan förbättras (Fi2015/05353/S3). En delredovisning lämnades i oktober 2016. Under 2016 har samverkan framför allt koncentrerats till punktskattebrott med inriktning på tobak. Delredovisningen indikerar också att samverkan är framgångsrik i att bl.a. störa och stoppa de s.k. spritbussarna. Uppdraget ska slutredovisas den 1 oktober 2017.

Under året har Tullverket deltagit i flera internationella kontrolloperationer bl.a. inriktade mot skjutvapen och delar till skjutvapen. Insatserna kopplade till skjutvapen resulterade i vapenbeslag och husrannsakingar både i Sverige och i övriga EU. Sammanlagt har Tullverket tagit 53 skjutvapen i beslag (61 stycken 2015). Beslagen har i huvudsak skett i post- och kurirflödet. I övrigt har beslag av andra vapen dubblats jämfört med tidigare, främst har farliga föremål som t.ex. batonger, elpistoler och gasvapen upptäckts i postflödet.

I arbetet mot ekonomisk brottslighet bidrar kontroller, beslag och rättsliga åtgärder till att minska skattefelet och minska den illojala konkurrensen. Flera åtgärder har vidtagits för att myndigheterna ska bli bättre på att tidigt upp-

täcka ekonomisk brottslighet, t.ex. noggrannare granskningar av hur varor klassificeras i syfte att undgå antidumpningstull. En översyn har även lett till att definitioner har setts över för att bättre överensstämja med andra myndigheters syn på ekonomisk brottslighet. Ändringen innebär att definitionen har vidgats och att fler brottstyper ingår. Siffrorna är därför inte jämförbara, men området har utvecklats.

Antalet kontrollvisitationer ligger på samma nivå som tidigare år, men med anledning av en ny metod för redovisning är en djupare analys inte möjlig i dag. En hög träffprocent i kontrollarbetet är viktigt för att inte störa det legitima flödet i onödan och för att använda resurserna effektivt. Träffprocenten avseende de fysiska kontrollerna har förbättrats och är som högst i postflödet och som lägst i containerflödet. Att tömma en container tar tid och det är därför viktigt att selektera containrar träffsäkert. En större insats mot det tunga godsflödet har pågått under året, men har inte haft önskad effekt.

Det pågår arbete med att säkerställa att det inte finns en manlig norm i de underrättelser som tas fram för att selektera kontrollobjekt. Arbetet är ett led i regeringens uppdrag till myndigheten om jämställdhetsintegrering. Syftet är att säkerställa att de kontroller som utförs är riskbaserade och sakligt grundade utan oskäliga skillnader baserade på kön. Hittills har mätningar gjorts för att ta reda på fördelningen av de kvinnor och män som kontrolleras. Av de som kontrollerades var 78 procent män. Samtidigt konstateras att andelen män (exklusive okända t.ex. vid beslag i postflödet där det inte är möjligt att avgöra vem som är ägare till en vara) står för 84 procent av beslagen. Fördelat på olika flöden är mönstret likartat, dvs. andelen beslag hos män är högre än männens andel av kontroller.

Insatser mot organiserad brottslighet

Ett framgångsrikt arbete mot organiserad brottslighet bygger i hög grad på samverkan med andra myndigheter. Samverkan sker bl.a. inom ramen för regeringens initiativ mot organiserad brottslighet och inom EU-samarbetet. Flest insatser har varit kopplade till att slå ut eller allvarligt skada kriminella nätverk som ägnar sig åt narkotikasmuggling. Under året har 31 projekt inriktade på att slå ut kriminella nätverk startats jämfört med 21 projekt 2015. Förändringen beror främst på nya arbetsmetoder som bl.a. innebär att projekten drivs kortare tid vilket gör

det möjligt att starta fler projekt. Större projekt sker även inom ramen för EU-samarbetet vilket bl.a. har lett till amfetaminbeslag i Sverige samt flera stora kokainbeslag runt om i Europa.

Med ett allvarligt skadat eller utslaget kriminellt nätverk menas att dess verksamhet upphört eller skadats på ett sådant sätt att verksamheten bedöms vara begränsad under längre tid (minst ett år) och endast kan bedrivas i mindre omfattning. Ett annat led i det brottsbekämpande arbetet är att komma åt det ekonomiska utbytet av brott. Förverkande av brottsvinster har under 2016 fördubblats från 5 miljoner kronor till 10 miljoner kronor där 2,5 miljoner kronor kommer från två enskilda ärenden.

Förtroende för Tullverkets verksamhet

Tabell 4.3 Förtroende för Tullverkets verksamhet

	2014	2015	2016
Svenskt kvalitetsindex (indexvärde)	71	i.u.	i.u.
Tullsvar (antal e-post och telefonsamtal)	103 564	110 168	115 559
Kurser och infoträffar (antal)	473	402	235
Global Enabling Trade Report, tulldelen WEF (ranking)	3	i.u.	3
Doing Business, tulldelen VB (ranking)	4	4	17

Källa: Tullverket, Svenskt kvalitetsindex, World Economic Forum, Världsbanken.

Efterlevnaden av in- och utförelsestrukturer påverkas positivt av att allmänhet och företag har ett högt förtroende för Tullverket. Därför är det viktigt att handläggningstider hålls nere, att rättstillämpningen håller hög kvalitet och att kontroller utförs korrekt och enhetligt så att alla behandlas lika.

Fler än tidigare har varit i kontakt med Tullsvaret under året, vilket bl.a. förklaras av att den nya unionstullkodexen tillämpas från den 1 maj 2016. Nya webbaserade kurser har minskat behovet av mer traditionella kurser och informationsträffar. I stället har mer riktade insatser genomförts t.ex. mot vissa företag för att hjälpa dem att göra rätt från början. De utvärderingar som har genomförts visar att runt 90 procent anser att de har fått svar på sina frågor och att de har fått ett gott bemötande. Skillnaden mellan könen är marginell, men andelen män som anser att de fått ett gott bemötande har ökat med

9 procent, medan det bland kvinnor har minskat med 2 procent.

När det gäller redovisningen av indexen kan konstateras att Sverige tappat i Världsbankens Doing Business index från 4:e plats till 17:e. Sedan förra mättillfället har Världsbanken ändrat metodik och nu mäts bl.a. tid och kostnad kopplat till dokumenthantering, gränshandling och inrikes transport för import och export. Sverige redovisar högre kostnader än de länder som ligger på plats 1–16 vilka samtliga är EU-länder. Dessa 16 länder har inte redovisat några kostnader för dokumenthantering eller gränshandling vid export vilket är huvudorsaken till att Sverige placeras på plats 17. Utifrån hur de andra EU-länderna redovisat anser regeringen att det får betraktas som en bra placering. Som en jämförelse hamnar Singapore i Global Enabling index på första plats 2014 och 2016 och Sverige på tredje plats. I Världsbankens Doing Business index faller Singapore från första plats 2015 till 41:a plats 2016. Singapore brukar framhållas som ett föregångsland i undersökningar om tull- och gränshandling.

4.2.3 Analys och slutsatser

Regeringens samlade bedömning är att måluppfyllelsen är god och att Tullverket i hög grad har bidragit till att uppfylla målet för utgiftsområdet.

Den debiterade uppbörderna som inte kommer in i rätt tid är på en relativt låg nivå. Regeringen ser positivt på att myndighetens rutiner, inklusive samarbetet med Kronofogdemyndigheten, har utvecklats. För att säkerställa att uppbördskedjan fungerar väl är det betydelsefullt att det är tydligt för den som ska betala hur processen går till om betalning inte sker och vilka konsekvenserna blir. Regeringen anser att utvecklingen av uppbördselet behöver följas noga, och att myndigheten ska vidta åtgärder för att felet ska ligga på en fortsatt låg nivå.

Det är angeläget att följa skattefelet och dess utveckling för att fånga upp brister av olika slag och för att kunna vidta korrigerande åtgärder. Tullverkets struktur för arbetet med att minska skattefelet är tydlig och ändamålsenlig. För att skattefelets utveckling ska kunna följas anser regeringen att fortsatta ansträngningar behövs.

Tullverkets ingripanden för att förhindra och förebygga brottslighet har bidragit till att göra det svårare att få ut illegala varor på marknaden

samt till att stärka konkurrensneutraliteten för de företag som vill bedriva legitim handel.

Regeringen noterar att Tullverket har vidtagit åtgärder för att utveckla analys- och under rättelseverksamheten, men regeringens bedömning är att ansträngningarna måste fortsätta för att analyserna ska bli än mer träffsäkra så att effekten av vidtagna åtgärder blir större.

Det är effektivt att illegal narkotika stoppas redan vid gränsen bl.a. för att det kan möjliggöra större beslag. Regeringen ser positivt på att Tullverket har brutit den nedåtgående utvecklingen av samhällsnyttan av beslagtagen narkotika de senaste åren. Samtidigt är det bekymmersamt att prisbildningen på olika preparat talar för att inflödet är stort och att efterfrågan tillgodoses. Träffprocenten i olika flöden tyder på att det finns utrymme för förbättringar.

Samhällsutvecklingen visar att skjutvapen används i högre grad i kriminella kretsar. Tullverkets insatser för att förhindra smuggling av skjutvapen och andra vapen är viktiga. Regeringens bedömning är att det är fortsatt angeläget att vidareutveckla analys- och under rättelseverksamheten, kontrollmetoderna och den internationella samverkan.

Den nya tullagstiftningen innebär förändringar och det är viktigt att myndigheten fortsätter att informera om vilka regler som gäller för att företagen ska göra rätt från början och underlätta för företag att bedriva gränsöverskridande handel. Det är positivt att informationsarbetet blir ett alltmer naturligt inslag i kärnverksamheten. Regeringens bedömning är att Tullverket arbetar aktivt med att stärka allmänhetens och företagets förtroende. Placeringarna i de internationella indexen över tullhanteringen indikerar, trots sämre placering i det ena, att tullhanteringen och gränsformalitetserna sker smidigt.

4.3 Politikens inriktning

Tullverket utför viktiga samhällsuppgifter och ska prioritera insatser för att göra det så enkelt och smidigt som möjligt för allmänhet och företag att göra rätt för sig samtidigt som Tullverkets insatser ska skydda från hot mot hälsa, miljö och säkerhet.

Förstärkt gränskontrollverksamhet

Illegal handel med narkotika och vapen skapar förutsättningar för grov brottslighet i samhället, inte minst i socialt utsatta områden. Det gör att många människor känner sig otrygga. Regeringen anser att insatserna för att stoppa den illegala handeln med narkotika och vapen redan vid gränsen bör stärkas. Fusk vid deklarering av varor innebär orättvis konkurrens för företag. För att bekämpa fusk i varuflödet och för att stoppa smuggling av narkotika och vapen m.m. ska tullkontrollerna vid gränserna öka. För detta tillförs Tullverket anslagsmedel.

Kontroller ska genomföras i syfte att säkerställa korrekt uppbörd och att regelverken följs. Eftersom Tullverkets kontrollverksamhet bidrar till mål inom flera politikområden anser regeringen att det är av stor betydelse att samverkan med berörda myndigheter fortsätter att vidareutvecklas och förbättras. Tullverkets insatser ska grundas på aktuella läges- och hotbilder inom samtliga restriktionsområden.

Regeringen betonar vikten av att Tullverket drar fördel av det faktum att myndigheten ansvarar för hela varuflödet och bättre tar tillvara kompetenserna i myndighetens olika delar. Därigenom bedömer regeringen att Tullverket kan göra än mer riktade kontrollinsatser och samtidigt bidra till ökad konkurrensneutralitet.

Ökade insatser för att begränsa illegala vapen, terrorism och alkoholsmuggling

Det förekommer i allt större omfattning att skjutvapen används i kriminella kretsar. Denna utveckling är oroväckande och behöver motverkas. Utöver regeringens satsning på fler tullkontroller vid gränsen anser regeringen att Tullverkets samverkan med Polismyndigheten behöver fortsätta utvecklas för att begränsa tillgången till illegala vapen. Regeringen anser även att Tullverket ska vara en starkt drivande kraft i det internationella samarbetet för att tillsammans med andra aktörer arbeta för att upptäcka och förhindra vapensmuggling.

Terroristorganisationer och enskilda med kopplingar till terrorism hittar nya och fler tillvägagångssätt för att agera och finansiera sin verksamhet. Det kräver att myndigheterna kontinuerligt uppmärksammar risker och identifierar motåtgärder. Tullverket ska förstärka arbetet

med att förhindra och motverka penningtvätt, finansiering av terrorism och annan brottslighet kopplad till terrorism. Samverkan med andra är central eftersom frågorna är komplexa och berör flera myndigheter.

Myndigheternas delredovisning av punkt-skatteuppdraget visar att alkoholsmugglingen är både omfattande och välorganiserad (Fi2015/05353/S3). Vidare har berörda myndigheter även uppmärksammat regeringen på att det saknas kunskap om alkoholsmugglingens koppling till organiserad brottslighet och att det bidrar till en social acceptans när det gäller att handla med insmugglad alkohol. Regeringen har därför beslutat om ytterligare ett uppdrag om att nå ut med information till vuxna och ungdomar för att öka kunskapen om alkoholsmugglingens koppling till kriminell verksamhet (Fi2017/02815/S3). Regeringen avser att fortsätta följa frågan noga.

Fortsatt utvecklade arbetssätt och it-system

Handeln över gränserna ökar kontinuerligt och det är i dag enkelt att handla på internet från andra länder och snabbt få det levererat till bostaden. De nya handelsmönstren innebär en stor utmaning för Tullverket att på kort tid kunna identifiera nya smugglingssätt och annan tullrelaterad brottslighet, men också att tillgodose företagets behov av information och vägledning. Myndigheternas utveckling ska förbättra servicen till allmänhet och företag. Såväl digitala tjänster för allmänhet och företag som myndigheternas verksamhetssystem ska präglas av hög it- och informationssäkerhet.

Att kunna agera snabbt på nya mönster och företeelser anser regeringen är särskilt viktigt. Detta måste särskilt beaktas i arbetet med att utveckla nya it-system och arbetssätt med anledning av införandet av unionstullkodexen. Tullverket måste därför fortsätta anpassa organisationen och omfördela resurserna för att säkerställa den operativa kapaciteten.

4.4 Budgetförslag

4.4.1 1:2 Tullverket

Tabell 4.4 Anslagsutveckling 1:2 Tullverket

Tusental kronor

2016	Utfall	1 715 413	Anslags-sparande	9 508
2017	Anslag	1 743 925 ¹	Utgifts-prognos	1 730 641
2018	Förslag	1 862 074		
2019	Beräknat	1 906 750 ²		
2020	Beräknat	1 939 500 ³		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2017 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 876 837 tkr i 2018 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 876 838 tkr i 2018 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Tullverkets förvaltningsutgifter.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 4.5 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor

Offentligrättslig verksamhet	Intäkter till inkomstitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2016	1 813	106	106	0
Prognos 2017	1 900	115	115	0
Budget 2018	1 900	115	115	0

Tabell 4.6 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2016	451	903	-452
(varav tjänsteexport)	(0)	(510)	(-510)
Prognos 2017	533	533	0
(varav tjänsteexport)	(0)	(53)	(0)
Budget 2018	280	280	0
(varav tjänsteexport)	(20)	(20)	(0)

Regeringens överväganden

Tabell 4.7 Härledning av anslagsnivån 2018–2020 för 1:2 Tullverket

Tusental kronor

	2018	2019	2020
Anvisat 2017¹	1 743 925	1 743 925	1 743 925
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	37 886	66 284	97 376
Beslut	80 263	96 542	98 200
Varav BP18 ³	113 000	128 000	128 000
Varav ³			
Forensiska undersökningar	-2 000	-2 000	-2 000
Ökad kontrollverksamhet	115 000	130 000	130 000
Övrigt		-1	-1
Förslag/beräknat anslag	1 862 074	1 906 750	1 939 500

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2016 (bet. 2016/17:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2017. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2019–2020 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Insatserna för att stoppa den illegala handeln med narkotika och vapen ska stärkas. Fusk vid deklarering av varor innebär orättvis konkurrens för företaget. För att bekämpa fusk i varuflödet och för att stoppa smuggling av narkotika och vapen m.m. ska tullkontrollerna vid gränserna öka. Anslaget ökas med 115 miljoner kronor 2018 och beräknas öka med 130 miljoner kronor 2019 samt 130 miljoner kronor 2020. Från 2021 beräknas anslaget öka till 185 miljoner kronor varaktigt.

Nationellt forensiskt centrum, som ingår i Polismyndigheten, utför undersökningar åt bl.a. Tullverket. I budgetpropositionen för 2016 fördes medel från Tullverkets anslag till Polismyndighetens anslag för att finansiera dessa undersökningar via anslag i stället för som tidigare via avgifter. En ökad ärendemängd från Tullverket har medfört ökade utgifter för Polismyndigheten varför anslaget minskas med 2 miljoner kronor fr.o.m. 2018. Anslaget 1:1 *Polismyndigheten* under utgiftsområde 4 Rättsväsendet ökas med samma belopp.

I budgetpropositionen för 2014 tillfördes Tullverket anslagsmedel t.o.m. 2017 för införandet av unionstullkodexen. I budgetpropositionen för 2013 tillfördes Tullverket 5 miljoner kronor per år t.o.m. 2017 för mobila scanners. Båda dessa anslagsmedel upphör och därför minskas Tullverkets anslag planerligt 2018 med sammanlagt 33 miljoner kronor.

Regeringen föreslår att 1 862 074 000 kronor anvisas under anslaget 1:2 *Tullverket* för 2018. För 2019 och 2020 beräknas anslaget till 1 906 750 000 kronor respektive 1 939 500 000 kronor.

5 Exekution

5.1 Mål för exekution

Kronofogdemyndigheten bidrar till att målet för utgiftsområdet uppnås genom att rättssäkert och kostnadseffektivt

- fastställa och verkställa betalningsskyldigheter och andra förpliktelser samt besluta om skuldsanering,
- informera om regler, verka för en god betalningsvilja och motverka överskuld-sättning, och
- förebygga och motverka ekonomisk brottslighet.

Kronofogdemyndigheten ska arbeta på ett sådant sätt att allmänhet och företag har förtroende för Kronofogdemyndighetens verksamhet och att kvinnor och män ges samma möjligheter och villkor vid kontakter med myndigheten.

5.2 Resultatredovisning

Resultatbedömningen av delområde exekution görs i huvudsak utifrån Kronofogdemyndighetens bidrag till målet ovan. Till stöd för regeringen att bedöma resultatet finns bl.a. Kronofogdemyndighetens årsredovisning, rapporter och Riksrevisionens iakttagelser.

5.2.1 Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

Ett urval av indikatorer har använts i syfte att ge en övergripande bild av delområdet och beskriva hur det har utvecklats under året. Några av indikatorerna har även använts för den samlade analysen för utgiftsområdets utveckling i avsnitt 2 Skatt, tull och exekution. Dessa har markerats med (UO). De övriga indikatorerna används specifikt för att belysa och fördjupa redovisningen vad gäller utvecklingen inom delområde exekution.

Resultatindikatorer och bedömningsgrunder för indrivning och verkställighet, skuldsanering samt brottsbekämpning är

- indrivet belopp (UO),
- antal allmänna och enskilda mål,
- antal ansökningar om betalningsföreläggande och handräckning,
- antal ansökningar om skuldsanering, och
- totalt belopp avseende betalningssäkringar och kvarstad.

Resultatindikatorer och bedömningsgrunder för verksamhet som syftar till att underlätta för allmänhet och företag att göra rätt för sig och ha förtroende för verksamheten är

- svenskt kvalitetsindex ranking (UO), och
- enkelt att nå myndigheten (UO).

5.2.2 Resultat

Indrivning och verkställighet, skuldsanering samt brottsbekämpning

Tabell 5.1 Indrivning och verkställighet, skuldsanering samt brottsbekämpning

	2014	2015	2016
Indrivet belopp (mnkr)	11 000	10 000	11 000
Inkomna allmänna och enskilda mål (antal)			
allmänna	1 635 564	1 658 423	1 586 902
enskilda	589 583	610 590	627 220
avhysningsmål	7 071	6 684	6 376
Inkomna ansökningar betalningsföreläggande och handräckningar (antal)	1 185 469	1 209 749	1 185 507
Inkomna skuldsaneringsärenden (antal)	10 083	11 263	12 395
kvinnor	4 716	5 234	5 675
män	5 366	6 028	6 711
Samverkan brottsbekämpning (timmar)	7 976	7 100	7 090
Säkrat belopp betalningssäkring (mnkr)	153	224	225
Säkrat belopp kvarstad (mnkr)	50	48	79

Källa: Kronofogdemyndigheten.

En huvuduppgift för Kronofogdemyndigheten är att driva in skulder. Under 2016 drevs knappt 11 miljarder kronor in varav knappt 6 miljarder kronor hänförs till statliga fordringsägare och 5 miljarder kronor till enskilda. Löneutmätning är den åtgärd som ger mest pengar till borgenärer i enskilda mål.

Inflödet av allmänna mål har minskat med ca 4 procent medan inflödet av enskilda mål har ökat med ca 3 procent. Det är främst inflödet av tv-avgifter som har minskat. Kronofogdemyndigheten och Radiotjänst har sedan tidigare ett samarbete för att de betalningsskyldiga i högre grad ska betala skulderna innan de överlämnas till Kronofogdemyndigheten för indrivning. Detta arbete har även legat till grund för regeringens strategi mot överskuldsättning (prop. 2015/16:1 utg.omr. 18). Under 2016 har arbete pågått med att stödja de största statliga ingivarna av fordringar med att utveckla rutiner m.m. för att så långt det är möjligt själva driva in fordringarna. Myndigheterna har bl.a. kartlagt

och utbytt information och goda exempel. Det är ännu för tidigt att kunna se några effekter av detta.

Antalet gäldenärer med skulder i Kronofogdemyndighetens indrivningsdatabas var under 2016 strax under 500 000. Det är en nivå som har varit stabil de senaste 10 åren. Vid årets slut uppgick antalet gäldenärer till 481 000 varav 423 000 var fysiska personer. Av dessa var 66 procent män och 34 procent kvinnor. Antalet barn i Kronofogdemyndighetens register uppgick till 825 vilket är 12 fler än 2015. Anledningen till att barn förekommer hos Kronofogdemyndigheten är skulder i form av böter, avgifter till brottsofferfonden och skadestånd. Myndigheten arbetar aktivt med att minska antalet barn med skulder och har bl.a. tagit fram ett nytt utbildningsmaterial till gymnasieskolor. Tillsammans med Finansinspektionen och Konsumentverket har Kronofogdemyndigheten även tagit fram ett utbildningsmaterial till högskoleskolor om privat ekonomi och konsumenträtt.

Betalningsförelägganden och handräckning

Inflödet av ansökningar om betalningsföreläggande minskade med 2 procent bl.a. på grund av att flera av de största ingivarna lämnade in färre ansökningar. Ärendeinflödet har legat stabilt kring 1,2 miljoner ansökningar de senaste åren. Cirka 43 procent återkallas innan utslag meddelas, dvs. skulden betalas eller parterna kommer överens efter det att Kronofogdemyndigheten har informerat om att det finns ett krav på betalning. Antalet avslutade mål ökade något till följd av en högre bemanning och att fler ärenden lämnades för buddelgivning för att korta handläggningstiderna. Av målen avslutades 67 procent inom 2 månader och 86 procent inom 4 månader. Merparten av ansökningarna riktas mot fysiska personer och av dessa var ca 400 000 unika personer, dvs. vissa svarande har flera ansökningar mot sig. De flesta svarande var 45–54 år, 55 procent var män och 44 procent kvinnor. I knappt en fjärdedel av ansökningarna som riktades mot fysiska personer var kapitalbeloppet 500 kronor eller lägre.

Indrivning och verkställighet

Kronofogdemyndigheten har under längre tid haft svårt att hantera inbetalda medel i den takt de har kommit in. Det innebär att många har fått vänta länge på att få sina pengar men även att risken för fel ökar. Justitieombudsmannen har vid olika tillfällen riktat kritik mot myndighetens

handläggning. Flera åtgärder har vidtagits för att minska ärendebalanserna, bl.a. har styrningen förstärkts avseende uppföljning. Det har även skett en generell resursförstärkning och myndigheten planerar dessutom att rekrytera fler medarbetare med redovisningskompetens.

Antalet ansökningar om avhysningar har fortsatt att minska och uppgick till 6 376, varav 2 117 verkställdes. Antal barn som berördes av verkställd avhysning var 387, vilket innebär en minskning med 85 barn. Antalet ansökningar om avhysning var det lägsta sedan mätningarna började 1982. Även antalet barn som berördes av verkställd avhysning var det lägsta sedan dessa mätningar började 2008. En del av minskningen är kopplad till färre ansökningar, men även till de förebyggande insatser som görs i samverkan med bl.a. hyresvärdar och socialtjänsten.

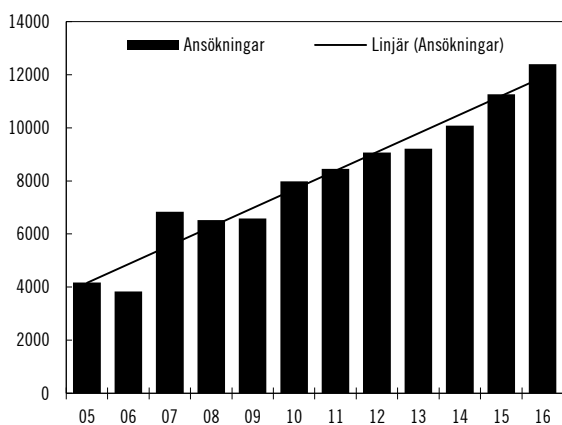
Handräckning med anledning av otillåten bosättning har också minskat. En starkt bidragande orsak till minskningen är att Polismyndigheten i högre grad agerar mot bosättningarna, vilket innebär att markägaren mer sällan behöver vända sig till Kronofogdemyndigheten.

Stort inflöde av skuldsaneringsärenden

Antalet ansökningar om skuldsanering har fortsatt att öka. Eftersom en ny och för gäldenären mer förmånlig skuldsaneringslag trädde i kraft den 1 november 2016 väntade många med att ansöka till efter att den nya lagen trätt i kraft. De senaste 10 åren har antalet ansökningar nästan tredubblats. Av ansökningarna gjordes 54 procent av män och 58 procent av dessa ansökningar beviljades medan 68 procent av kvinnornas ansökningar beviljades. Sammantaget beviljades 61 procent av ansökningarna om skuldsanering.

Diagram 5.1 Inkomna ansökningar om skuldsanering

Antal ansökningar

Källa: Kronofogdemyndigheten.

Vid början av året var väntetiden innan handläggningen påbörjades ca 7 månader. Efter omprioritering av myndighetens resurser sjönk väntetiden i slutet av året till 2 månader. Handläggningstiden för beslut om skuldsanering har varit lång, och för ca 93 procent av ansökningarna har den varit längre än 7 månader. Omkring 28 000 personer har en pågående skuldsanering, vilket är en ökning med ca 2 000.

Insatser för att motverka brottslighet

Av resultaten framgår att större belopp har kunnat säkras genom kvarstad och betalnings-säkringar jämfört med 2015. Under 2016 har myndighetens insatser inom samverkan mot organiserad brottslighet förstärkts. Kronofogdemyndigheten kan genom jourverksamhet säkerställa och utmäta tillgångar som påträffas utanför ordinarie arbetstid hos gäldenärer som misstänks för eller har samröre med organiserad brottslighet. Gemensamt för dessa gäldenärer är att Kronofogdemyndighetens tidigare tillgångs-utredningar har visat att de saknat utmätningsbara tillgångar. Sammantaget har egendom för 5 miljoner kronor utmätts.

Eftersom Kronofogdemyndigheten hanterar kontanter har myndigheten sedan tidigare uppmärksammat risken för penningtvätt vid större kontanta inbetalningar. Vid misstanke om penningtvätt underrättas därför finanspolisen, dvs. Polismyndighetens särskilda enhet för brottslighet mot det finansiella systemet. Under 2016 gjordes 145 anmälningar jämfört med 111 anmälningar 2015.

Förtroende för Kronofogdemyndighetens verksamhet

Tabell 5.2 Förtroende för Kronofogdemyndighetens verksamhet

	2014	2015	2016
Svenskt kvalitetsindex privatpersoner (indexvärde)	58,3	68,8	i.u.
NKI (indexvärde)	i.u.	66	i.u.
Kundservice (antal e-brev och telefonsamtal)	1 416 159	1 456 938	1 469 858

Källa: Svenskt kvalitetsindex och Kronofogdemyndigheten.

Tillgänglighet och information är områden som har utvecklats under året, bl.a. genom produktionsstyrning så att flest medarbetare är tillgängliga när det är hög belastning i kund-

service. Vidare har det skett en översyn av språket i blanketter och informationsmaterial för att ge allmänheten och företagen möjlighet att kunna göra rätt för sig på ett enkelt sätt. En analys inom ramen för regeringens uppdrag om jämställdhetsintegrering har visat att det finns risk för osakliga skillnader i bemötande. Detta har analyserats vidare under året och myndigheten har bl.a. konstaterat att kundservice är något mer benägen att ge råd till gäldenärer som är män.

5.2.3 Analys och slutsatser

Regeringens samlade bedömning är att myndighetens måluppfyllelse är god och att Kronofogdemyndigheten i hög grad bidrar till att uppfylla målet för utgiftsområdet.

Myndighetens insatser för att sprida kunskap och information om skulder och privatekonomi är värdefulla. Regeringens bedömning är att myndighetens förebyggande, stärkande och aktiverande arbetssätt för att minska antalet skuldsatta är viktigt på lång sikt. Samtidigt är det även regeringens bedömning att handläggningstiderna inom flera områden är för långa, särskilt avseende hanteringen av inbetalda medel och när det gäller skuldsaneringen. Den nya lagstiftningen om skuldsanering innebär ett ökat inflöde, men det är för tidigt att bedöma den långsiktiga utvecklingen. Bytet av stora it-system kommer på sikt att möjliggöra digitala tjänster och digitaliserad handläggning. Regeringen anser dock att det är viktigt att myndigheten fortsätter ansträngningarna för att korta handläggningstiderna, särskilt inom skuldsaneringen.

Inom medelshanteringen anser regeringen att det är positivt att myndigheten har vidtagit åtgärder. Regeringen avser att fortsätta följa utvecklingen noga.

Regeringen anser att myndighetens insatser för att motverka brottslighet är positiva. Samverkan med andra myndigheter bidrar till ett väl fungerande samhälle genom att förhindra att systemen används på ett sätt som inte är avsett. Genom samverkan blir myndigheterna dessutom mer slagkraftiga.

5.3 Politikens inriktning

Kronofogdemyndigheten har en viktig funktion i arbetet med att upprätthålla god betalningsvilja. Regeringen anser därför att insatser som underlättar för allmänhet och företag att göra rätt för sig ska prioriteras.

Förebygga överskuldssättning och förstärkning inom skuldsaneringen

Myndighetens kompetens avseende överskuldssättning är viktig för att tidigt identifiera företeelser och fenomen som kan leda till överskuldssättning. Det är viktigt att Kronofogdemyndigheten utifrån denna kunskap vidtar förebyggande åtgärder samt ger stöd till parterna att själva lösa sina mellanhavanden på frivillig väg. Regeringen betonar vikten av att samverka med andra aktörer och myndigheter i detta arbete.

Det är viktigt att nyanlända får goda förutsättningar för att etablera sig i samhället. Nyanlända är ofta i en redan utsatt position och skulder hos Kronofogdemyndigheten eller betalningsanmärkningar kan innebära att etableringen ytterligare försvåras. Kronofogdemyndigheten ska därför ge information och vägledning så att nyanlända har tillräcklig kunskap att fatta välgrundade beslut.

Den nya skuldsaneringslagen som trädde i kraft i november 2016 har gjort det möjligt för fler personer att ansöka om skuldsanering. Det har lett till en kraftig ökning av antalet ansökningar om skuldsanering, vilket har medfört att handläggningstiderna för dessa ärenden har blivit långa. För att kunna hantera det ökade antalet ansökningar föreslår regeringen att Kronofogdemyndigheten tillfälligt tillförs resurser.

Systemen ska inte utnyttjas av kriminella

Kontroller och sanktioner syftar till att förstärka och upprätthålla normer och att se till att regelverken följs. Regeringen betonar att det är viktigt att motverka att samhällssystemen utnyttjas på ett sätt som inte är avsett. Kronofogdemyndigheten ska fortsätta att bidra i arbetet med att bekämpa organiserad brottslighet.

Terroristorganisationer och enskilda med kopplingar till terrorism hittar nya och fler till-

vägagångssätt för att finansiera sin verksamhet. Det kräver att myndigheterna kontinuerligt uppmärksammar risker och identifierar motåtgärder. Kronofogdemyndigheten ska därför förstärka arbetet med att förhindra och motverka penningtvätt och finansiering av terrorism. Samarbeten med andra är central eftersom frågorna är komplexa och berör flera myndigheter.

Det ska vara ordning och reda i välfärdsystemen. Stöd ska lämnas till dem det är avsett för och inte till oseriösa aktörer eller kriminella. Kronofogdemyndigheten bidrar med information som ligger till grund för andra myndigheters beslut om bidrag och utbetalningar. Det är viktigt att Kronofogdemyndigheten fortsätter att delta i det myndighetsgemensamma arbetet så att rätt personer får det stöd de är berättigade till och så att risken minskar för att systemen utnyttjas av oseriösa aktörer.

Fokus på digitalisering och fortsatt utveckling av verksamhetssystem

Allt fler väljer i dag att hantera sina ärenden via dator eller applikationer i mobiltelefonen då det är möjligt. Därför anser regeringen att det är viktigt att Kronofogdemyndigheten fortsätter arbetet med att ställa om och utveckla den digitala kommunikationen med allmänhet och företag. Utveckling behöver ske utifrån ett tydligt användarperspektiv och leda till nytta för såväl användarna som myndigheten.

Regeringen anser fortfarande att Kronofogdemyndighetens arbete med att utveckla organisationen och arbetssätten så att verksamheten kan bedrivas mer effektivt är av stor betydelse. Regeringen fortsätter därför att betona vikten av att myndigheten prioriterar utveckling av it-system och automatisering som leder till snabbare handläggning och högre kvalitet. Såväl digitala tjänster för allmänhet och företag som myndigheternas verksamhetssystem ska präglas av hög it- och informationssäkerhet. Kronofogdemyndighetens utveckling ska förbättra servicen till allmänhet och företag.

5.4 Budgetförslag

5.4.1 1:3 Kronofogdemyndigheten

Tabell 5.3 Anslagsutveckling 1:3 Kronofogdemyndigheten

Tusental kronor

År	Utfall	1 902 634	Anslags-sparande	12 903
2016	Utfall	1 902 634	Anslags-sparande	12 903
2017	Anslag	1 904 273 ¹	Utgifts-prognos	1 918 619
2018	Förslag	1 946 575		
2019	Beräknat	1 964 178 ²		
2020	Beräknat	1 976 934 ³		

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2017 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 933 676 tkr i 2018 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 913 676 tkr i 2018 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Kronofogdemyndighetens förvaltningsutgifter samt för forskning inom exekutionsområdet.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 5.4 Offentlighetsrättslig verksamhet

Tusental kronor

Offentlighetsrättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras) ¹	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2016	1 567 158			
Prognos 2017	1 503 000			
Budget 2018	1 466 000			

¹ Omfattar avgifter med bestämt ekonomiskt mål vilket omfattar grundavgifter vid enskilda respektive allmänna mål, försäljningsavgift, förberedelseavgift, betalningsföreläggandeavgift, avgift för kallelse på okända borgenärer, avgift för dödande av förkommen handling, avgift för betalningsförmedling inom skuld-sanering.

Tabell 5.5 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2016	10 881	10 737	144
(varav tjänsteexport)	(120)	(-395)	(-275)
Prognos 2017	10 827	10 542	285
(varav tjänsteexport)	(200)	(-200)	(0)
Budget 2018	10 954	11 442	-488
(varav tjänsteexport)	(1100)	(-1100)	(0)

Fotnot: Uppgifterna i tabellen avser både administration av ålderspension med ersättning från AP-fonderna och premiepensionssystemet samt tjänsteexport.

Regeringens överväganden

Tabell 5.6 Härledning av anslagsnivån 2018–2020 för 1:3 Kronofogdemyndigheten

Tusental kronor

	2018	2019	2020
Anvisat 2017¹	1 884 273	1 884 273	1 884 273
<i>Förändring till följd av:</i>			
Pris- och löneomräkning ²	33 353	63 602	96 742
Beslut	28 949	16 303	-4 081
Varav BP18 ³	24 000	20 000	
Varav ³			
Insolvensregister	4 000		
Skuldsanering	20 000	20 000	
Övrigt			
Förslag/beräknat anslag	1 946 575	1 964 178	1 976 934

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2016 (bet. 2016/17:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2017. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2019–2020 är preliminär.

³ Exklusive pris- och löneomräkning.

Anslaget ökas tillfälligt med 20 miljoner kronor 2018 respektive 2019 för att hantera det ökande antalet ansökningar inom skuldsaneringen. Regeringen föreslår även i höständeringsbudgeten att anslaget ökas med 20 miljoner kronor 2017.

Anslaget ökas tillfälligt med 4 miljoner kronor 2018 för att bidra till finansieringen av insolvensregister enligt EU-förordningen om insolvensförfaranden. Anslaget 1:5 *Sveriges Domstolar* under utgiftsområde 4 Rättsväsendet minskas med motsvarande belopp.

I budgetpropositionen för 2016 ökades Kronofogdemyndighetens anslag varaktigt till följd av bl.a. ändrade skuldsaneringsregler för enskilda. Anslaget ökas därför planerligt med 5 miljoner kronor 2018. Tillfälliga medel för arbete mot överskuldssättning för företagare uppgår planerligt till 10 miljoner kronor för 2018. Efter 2018 upphör dessa tillfälliga medel.

Regeringen föreslår att 1 946 575 000 kronor anvisas under anslaget 1:3 *Kronofogdemyndigheten* för 2018. För 2019 och 2020 beräknas anslaget till 1 964 178 000 kronor respektive 1 976 934 000 kronor.